

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, BALANDIS — APRIL 22, 1986

Nr. 78

Lietuvos ateitis Nr. 7

Kankinių auka

Beveik dešimt metų Lietuvoje nebuvo suiminėjami kunigai. Kristaus tiesa vėl pareikalavo aukų. Sūnaitis kunigas Alfonsas Svarinskas, kunigas Sigitas Tamkevičius, kiti laukia savo eilės. Mes, Lietuvos jaunieji katalikai, jaučiame, lyg būtų sumiti Basanavičius ir Kudirkas. Tautos reakcija nedviprasmiška — per nepaprastai trumpą laiką surinkta apie 100.000 parašų. Visiems aišku, kokioms aplinkybėms jie buvo renkami ir kiek drąsos reikalauja mūsų sąlygomis šitokia forma išreikšiamas protestas. Tegul tai bus mūsų mažytė auka, palengvinanti didžiąją mūsų kunigų — kankinių auka. Šis „Lietuvos ateities“ numeris yra skirtas jiems — mūsų dvasiniams vadams. Jie mums tebevadovauja, nors ir atskirti kalėjimo mūrų, jų ir tik jų nurodytu keliu mes eisime — už Dievą ir Lietuvą.

Apie kun. Alf. Svarinska liudija vienas tauriausių Lietuvos sūnų

VSK prie LTSR MT tardytojui Vidzėnui, LTSR Prokurorui

Nuorašai: Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetui

Pil. Simučio Liudviko. Adomo, gim. 1935 m. teisto už antitarybinę veiklą 25 metams laisvės atėmimo ir kalėjimo nuo 1955 m. iki 1977 m. Dabar gyvenančio Kaune, H. Boriso, 25-3.

Pareiškimai

Būdamas pakviestas į VSK paklausai ryšium su Didž. gerb. kun. Alfonso Svarinsko

byla, turiu pareiškšti štai ką: Kunigą Alf. Svarinską pažįstu labai gerai ir labai seniai. Ilgai teko su juo bendrauti įkalinimo vietoje, kur nežmoniška sunkios ir baisios gyvenimo sąlygų sudaro ypatingai palankias sąlygas žmogų pažinti. Ilgalaikio bado ir nuovargio išskandinti žmonės nebepajėgia nuslėpti savo net menkiausių ydų bei dorybių. Mano draugystė su kun. Alf. Svarinsku tęsiasi ir man grįžus iš įkalinimo vietos. Todėl mano liudijimas apie kun. Alf. Svarinską gali būti žymiai objektyvesnis, negu daugelio kitų, susidūrusių su juo tik epizodiškai.

Su pilnu juridinės atsakomybės supratimu ir moralinės atsakomybės jausmu, remdamasis daugelio mano pokalbių ir artimo bendravimo su kun. Alf. Svarinsku, bei plačiomis mano pažintimis Lietuvoje, kategoriškai tvirtinu:

Kun. Alf. Svarinskas niekada neturėjo tikslo padaryti žalą TSRS valstybinei nepriklausomybei, teritorijos neliečiamybei arba karinei galiai; Kun. Alf. Svarinskas niekada neturėjo tikslo informacinėmis priemonėmis kenkti TSRS interesams.

Kun. Alf. Svarinskas niekada neturėjo tikslo pakirsti ar susilpninti Tarybų valdžią, šmeižtais ar prasimanymais pažeminti tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką;

Kun. Alf. Svarinskas nei veitui, nei už pinigų nenorėjo tarnauti ir netarnavo nei užsienio, nei vidaus TSRS priešams; (Bus daugiau)

Žmonės keičia atostogų planus

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas savo šeštadienio radijo kalboje neminėjo Libijos terorizmo klausimo, tačiau pastebėjo, kad amerikiečiai atšaukia savo vasaros atostogų planus, daugiau žmonių atsisako užsienio kelionių, daugiau planuoja „pirma pamatyti Ameriką“.

„New York Times“, pasikalbėjęs su kelionių biuro pasakė New York, Chicagoje, Miami ir Los Angeles mieste, rašo, jog teroro veiksmai pietinėje Europoje daugelį turistų privertė keisti planus. Kelionių agentūros pripažįsta, kad paskutiniai teroro veiksmai ir Libijos grasinimai sumažino keliones į Viduržemio jūros kraštus 7 iki 10 nuoš. Prisdėjo ir tai, kad praėjusių metų lėktuvų nelaimės atbaidė daugelį amerikiečių nuo kelionės lėktuvais. Kai kurie biznieri, kurie dažnai skraidė Europą, pradėjo vengti Atėnų ir Romos aerodromų. Jie atsisako skristi Viduriniųjų Rytų kraštu lėktuvais.

Izraelio gynybos ministeris Y. Rabin kritikavo JAV pareigūnus, kad jie įspėjo keliaujančius Kongreso narius saugotis Viduriniųjų Rytų. Kiek jam žinoma, senatoriai Gary Hart ir Bennet Johnston atšaukė savo numatytas keliones, kurių metu turėjo aplankyti ir Izraelį. Ministeris pasakė, kad tokie valstybės departamento įspėjimai „apsigalvoti“ yra tik pasidavimas terorizmui. Tai netu-

rėtų būti politika valstybės, kuri sakosi vedanti kovą prieš teroristus, pasakė Rabinas.

Chicago kelionių biurai pasakė New York laikraščiui, kad šiais metais atsirado daugiau amerikiečių, planuojančių praleisti atostogas Sovietų Sąjungoje. Vega Travel biuro vadovė Pat Orr, kuri bendradarbiauja su Intourist agentūra, pasakė, kad į Maskvą ir į Rytų Europos šalis bus padidėjo 30 nuoš. Žmonės kalba, kad jiems saugiau skristi lėktuvais tokios valstybės, kuri su arabais palaiko gerus santykius. Prisdėjo ir Ženevos viršūnių konferencija bei Amerikos bandymai pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga.

— Izraelio valdžia paskyrė 19 mil. dol. naujų naftos šaltinių ieškojimui Negevo dykumoje. Izraelis jau turi 15 šaltinių, kurie duoda 365.000 statinių naftos per metus.

— Pietų Afrikos prezidentas įsakė panaikinti pasų įstatymą ir paleido iš kalėjimo juoduosius, kurie buvo sumiti už tų įstatymų laužymą. Dabar juodieji gaus tuos pačius asmens dokumentus, kaip ir baltųjų rasės žmonės.

— Izraeliui pareigas pradėjo pirmasis Ispanijos ambasadorius. Jis pasakė prezidentui Herzogui, kad Ispanijos PLO organizacijos pripažinimas nepalies Ispanijos santykių su Izraeliu.

Didžiojoje Britanijoje praėjusį savaitgalį įvyko daug demonstracijų prie karinių bazų. Nuotraukoje amerikietis sargybinis prie Lakenheath JAV aviacijos bazės, į kurią sugrįžo Libiją bombardavę F-111 lėktuvai.

Waldheimo byla

Viena. — Kurtas Waldheimas, buvęs Jungtinių Tautų sekretorius, 67 metų amžiaus, pernai, lapkričio 4 d., buvo nominuotas kandidatu į Austrijos prezidento vietą. Ji nominavo dešimtoji austrų Liaudies partija. Jo konkurentas yra socialistas Kurt Steyrer, dabartinis sveikatos ministeris. Waldheimas nuo tos dienos pergyvena stiprius politinius puolimus, kuriuose keliamas jo, kaip Vokietijos kariuomenės žvalgybos karininko vaidmuo Antrojo pasaulinio karo metu. Puolimams vadovauja Pasaulio Žydų Kongresas.

Waldheimas daugiausia kaltinamas dėl savo veiklos Balkanuose. Karo metu dabartinėje Jugoslavijoje vyko žiaurios kautynės ne tik tarp vietinių partizanų ir vokiečių okupantų, bet ir tarp tautybių, ideologinių grupių, religinių grupuočių. Dabartinė Jugoslavijos vyriausybė, kuri paveldėjo Balkanų susikaldymo likučius, Waldheimo klausime laikėsi gan atsargiai. Panašaus nuosaikumo bandoma laikytis ir karo metu nusikaltimais kaltinamo Arturovic teisme. Jis yra kroatas, buvęs Kroatijos vidaus reikalo ministras. Tarp jo nusikaltimų minimi ir serbų tautybės asmenų persekiojimas, jų žudymas. Jugoslavija bando sustiprinti atskirų savo tautų vienybę. Tokie teismai ir Waldheimo kaltinimai neprideda prie vienybės ir susiklausymo Jugoslavijoje ugdymo.

Tarp Waldheimo „nusikaltimų“ spauda mini tai, kad jis vienoje nuotraukoje matomas su vokiečių generolu Alexander Loehr, kurio vadovaujami daliniai suiminėjo Balkanuose žydus ir siuntė juos į mirties stovyklas. Gen. Loehr Jugoslavijoje buvo po karo nuteistas mirti. Nuotraukoje stovi ir pagarsėjęs Septintosios SS diviziono vadas gen. Artur Phleps. Jo daliniuose tarnavo daug ne vokiečių savanorių, kurie pasižymėjo žiaurumu civilių atžvilgiu. Waldheimo nenaudai minimas ir faktas, kad jis buvo apdovanotas Karaliaus Zvonimiro karūnos ordinu, kurį jam davė nepriklausomos Kroatijos vyriausybė. Waldheimas tvirtina, kad kroatai tais ordinais apdovanojo visus vokiečių štabo karininkus.

Pats Waldheimas nevengia gintis spaudoje ir televizijoje. Jis pripažino, kad savo autobiografinėje knygoje jis nepasakojo apie savo tarnybą Balkanuose, tačiau ten jis buvęs tik štabo vertėjas, palaikęs ryšius tarp vokiečių ir italų dalinių. Jis pats nieko nešaudo, netardęs, niekam negrasinęs.

Pačioje Austrijoje Waldheimo populiarumas po tų spaudos puolimų pakilo aštuoniais procentais. Pasaulio Žydų Kongresas paskelbė Waldheimą netinkamu būti Austrijos prezidentu. To kongreso gen. sekretorius Israel Singer pareiškė austrų žurnalui „Profil“, kad austrai turėtų balsuoti prieš Waldheimą, nes, jei jis taptų prezidentu, jo privačios problemos taptų visos Austrijos problemomis. Visas pasaulis kalbėtų, kad Austrijos reprezentantas yra buvęs nacių ir melagis. Žydų kongresas prašė JAV teisingumo departamento investiguoti Waldheimo praerįtį ir uždrausti jam, kaip nepageidaujamam užsieniečiui, bet kada lankytis Amerikoje.

Tripolio griuvėsiai

Tripolis. — Libijos valdžia parodė užsienio korespondentams Tripolyje sudaužytus Vakarų Vokietijos įsteigtos žūrininkystės mokyklos griuvėsius. Mokiniai yra 14-17 metų amžiaus. Su jais dirba ir trys vokiečiai instruktoriai. Jie pasakė reporteriams, kad ši mokykla nebuvo karinis objektas. Ji stovi netoli jūros komandų apmokymo centro, kuriam padaryti nuostoliai nežinomi.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Sovietų lyderis Gorbačiovas, kalbėdamas Rytų Vokietijos komunistų partijos suvažiavime, pasiūlė sumažinti NATO ir Varšuvos pakto kariuomenes Europoje. Vienoje dėl kariuomenių skaičiaus sumažinimo derybos vyksta jau 13 metų. Kalbėdamas apie JAV aviacijos puolimą Libijoje, Gorbačiovas pasakė, jog Amerika manė, kad ji duos Libijai pamoką, tačiau JAV tik patvirtino, kad jos politika Viduriniuose Rytuose yra bankrutavusi.

— Švedijos policija suėmė vyrą, kuris įtariamas premjero Palmes nužudymu vasario 28 d.

— Vandenberg aviacijos bazėje, Kalifornijoje, bandomoji „Titan“ raketa vos pakilus susprogo. Kartu sunaikintas ir svarbus karinės žvalgybos satelitas. Sužeisti 58 žmonės. Kartu su daugkartinio naudojimo erdvėlaivį sustabdymu, šis nepasisekimas sudaro rūpesčių karinei vadovybei, nes erdvės orbitoje sumažėjo žvalgybos satelitų, kurie seka sovietų kariuomenės veiksmus, skaičius.

— Libijos sostinėje piktą minia dalyvavo 20 nuo JAV bombų žuvusių žmonių laidotuvių. Sakoma, kad iš jų buvo tik vienas kariškis, o du grabeliai buvo mažų vaikų.

— Naftą eksportuojančios valstybės Ženevoje vėl nesutarė dėl produkcijos kvotų. Didžiausius sunkumus sukėlė Iranas ir Irakas, kurie kariauja ir reikalauja teisės parduoti daugiau naftos, nežūrint į jos nukritusias kainas.

— Paašikėjo, kad teroristų nužudyti Libane trys įkaitai nebuvo visi britai. Trečias buvo amerikietis universiteto bibliotekininkas. Beirute gyvenęs ir dirbęs 21 metus. Ironiška, kad jis dažnai kritikavo JAV vyriausybės politiką Libane ir kaltindavo Izraelį dėl visų Libano kovų. Prie lavonų rastame laiške sakoma, kad arabų laisvės kovotojai nenurims, kol Libanas bus „apšvarintas nuo tų imperialistų ir sionistų“.

— Prancūzų vyriausybė ištrėmė keturis Libijos piliečius, nes jų buvimas priešingai viešajai tvarkai.

— Britanijos policija sugavo palestinietį arabą, kuris į savo merginos lagaminą slaptai buvo įdėjęs plastmasinę bombą. Ji išaiškinta jai lipant į didžiulį Izraelio kelivinių lėktuvą. Ji — airė iš Dublino — apie bombą nieko nežinojo ir policijos buvo paleista. Palestinitis buvo jai nupirkęs vestuvinę suknelę, zadėjo greit atvykti į Jeruzalę ir su ja susituokti.

— Tailandijos žvalgybos žiniomis, sovietai dar išplėtė buvusią Amerikos karo laivyno bazę Vietnamo Cam Ranh Bay. Kas mėnesį uoste lankosi apie 30 sovietų karo laivų. Bet kuriuo metu ten stovi aštuoni sovietų laivai.

— Atstovų Rūmų pakomitetis paskyrė erdvės administracijai 7,6 bil. dol. lėšų naujam daugkartinio naudojimo erdvėlaiviu statyti. Jis turėtų pakeisti „Challenger“, susprogsį sausio 28 d.

— Du viesulai palietė Texas miestelį Sweetwater. Ten 2.000 žmonių liko be pastogės, vienas žuvo, 89 buvo sužeisti.

Daug demonstracijų prieš Ameriką

New Dehli. — Libijos užsienio reikalų ministeris kreipėsi į Neprisijungusių pasaulio 100 valstybių atstovus, ragindamas bausti Ameriką už jos aviacijos puolimą Libijoje. Ministeris Al Monsour kaltino JAV, kad jos politika pastatė pasaulį ant karo Viduržemio jūros regione briaunos. Amerikos politika yra lyg epidemija, kurią reikia tuoj sustabdyti. Reikia plėsti mūsų puolimus prieš Ameriką, reikia ją pulti visur, kirsti jai smūgius visose srityse, reikia agresorių izoliuoti ir išmesti jį iš tarptautinių organizacijų, kalbėjo Libijos ministeris.

Ankaroje, Turkijoje rasta ir išardyta bomba prie American Express banko įstaigos. Turkų policija suėmė keturis libiečius, kurie bandė pulti Amerikos karininkų klubą.

Iš Indijos sostinės Neprisijungusių tautų suvažiavimo ministerių delegacija nuskrido į Libiją pareikšti jai užuojautą dėl JAV puolimo ir solidarumą. Ta pati ministerių grupė iš Libijos turi skristi į New Yorką, kur perduos Jungtinėms Tautoms savo

rezoliuciją, pasmerkiančią Amerikos elgesį.

Tripolyje Libijos policija rado kelias nesprogasias Amerikos išmestas bombas. Viena pavėluotai sprogo aikštėje, kur vaikai žaidė futbolą. Sprogimas sužiedė du vaikus ir vieną vyrą.

Italijos premjeras ragino Libijos vyriausybę atsisakyti teroro žygių ir grasinimų, tačiau kartu jis pasmerkė ir JAV aviacijos puolimus, sakydamas, kad tokie puolimai pareikalauja nekaltų civilių aukų. Premjeras Craxi ragino sovietų vyriausybę paspausti Libiją, kad ji sustabdytų grasinimus karo veiksmais.

Graikijoje kilo ginčai vyriausybei, Valdžios atstovas Antoni Kouritis paskelbė, jog Libijos užsienio reikalų viceministeris prašė tarpininkauti Graikiją ir kitas Europos Rinkos valstybes, kad būtų galima susitarti ir panaikinti Amerikos-Libijos santykiuose kilusią krizę. Kai graikai žinią paskelbė, tas pats viceministeris ją paneigė, sakydamas, kad Libijai jokių tarpininkų nereikia.

Praėjusį savaitgalį pasulyje įvyko daug piktų demonstracijų, kuriose buvo smerkiama Washingtono politika Libijoje. Londone apie 10.000 žmonių susėjo ant žemės prie JAV ambasados. Buvo sakomos Amerika ir premjer Thatcher smerkiančios kalbos. Manifestacijos su tūkstančiais dalyvių vyko Toronte, Dubline, Airijoje. Vakarų Vokietijoje ir daugelyje Amerikos miestų. Tik viena demonstracija Kennesaw, Georgijoje, degino ir daugelį prancūzų produktus, nešiojo plakatus su užrašais „Turint tokius draugus, mums nereikia priešų“. Kalbėtojai kritikavo Prancūzijos vyriausybę, kuri neleido JAV lėktuvams skristi per savo teritoriją.

Ar rusai surado JAV bombonešį?

Abu Dhabi. — Jungtinio Arabų Emirato laikraštis paskelbė žinią, kad Libijos ir sovietų karo laivyno specialistai ištraukė iš jūros dugno antradienio puolime dingusį JAV bombonešį F-111. Dvieju žuvusių lakūnų kūnai nuvežti į Tripolį. Libijoje, o lėktuvas nugabentas į Sovietų Sąjungą. Šios žinios korespondentai negali patikrinti ir Vakarų diplomatai mano, kad žinia neteisinga ir nepatikima. Skeptikai nurodo į ilgai užtrukusius erdvėlaivio skeveldrų rinkimo darbus prie Cape Canaveral. Surasti ir iškelti iš jūros dugno lėktuvo skeveldras nėra taip lengva. Apie tokius bandymus pirmoji sužinotą JAV karinę žvalgybą, kuri pati to dingusio lėktuvo ieškojo.

KALENDORIUS

Balandžio 22 d.: Soteras, Tarbulas, Jašbutas, Nerūna.
Balandžio 23 d.: Jurgis, Elana iš Undos, Daugaudas, Patolė.

ORAS

Saulė teka 5:02, leidžiasi 6:37.
Saulėta, temperatūra dieną 50 L, naktį 30 L.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI. IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

MODERNIŲ LAIKŲ PAVIETRĖ

AIDS virusas rado saugią vietą šio krašto dabartinėje visuomenėje ir taip ėmė elgtis, lyg jis norėtų čia pasilikti. Šiandieninio gyvenimo faktas

Dar trisdešimt metų amžiaus neturintiems mūsų AIDS liga atrodo visai naujas dalykas, nekada nebuvusi pavietrė. Mat, jau išaugo nauja karta žmonių po paskutinės pavietrės mirtinos užkrečiamos ligos epidemijos. O tos tokios ligos visada buvo su mumis.

Laiks nuo laiko siaučia užkrečiama liga

Kiek anksčiau raupai išguldė daugumą šio krašto indėnų. Amerikos kūrmosi laikais geltonasis drugys ir cholera laiko nuo laiko kelė paniką miestuose. Ispanka—influenzos virusas 1918-19 metų žiemą numarino pusę milijono šio krašto negausių gyventojų. 1950 m. pasiekė alarmuojančio skaičiaus poliomyelito (polio) susirgimai. Laimė, kad Jonas Salk išdirbo skiepus prieš tą ligą, ir ta baisi pavietrė buvo sutrumpinta per penkmetį.

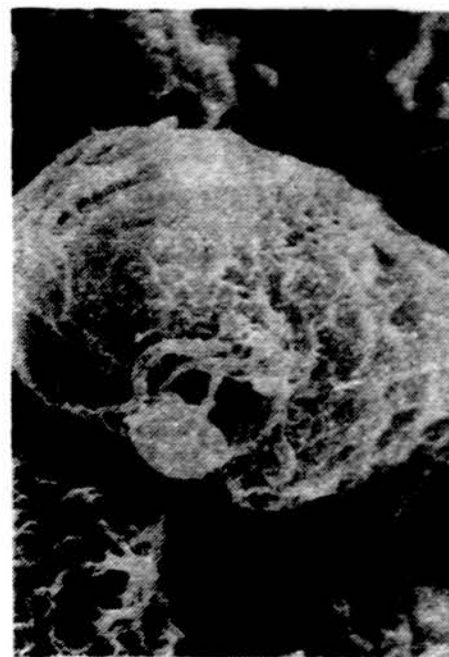
Ir kitos užkrečiamos ligos turėjo didelės įtakos tų laikų žmonių gyvenime. Šiltinė lėmė karo išeitį ir pakirto ketvirtį Europos gyventojų baigiantis keturioliktaim šimtmečiui.

AIDS išsijungia ir užkrečiama ligų eilė

Igyto atsparumo netekimo liga (Acquired Immuno-Deficiency Syndrome, trumpiau AIDS) yra žmogų marinantį pavietrė. Ją sukelia virusas. Jis pavadinamas Human T-Lymphotropic Virus Type III. Jis jau išpilietino kaip pajėgus pavietrės sukėlėjas. AIDS ligos virusas suardo žmogaus atsparumą ligoms. Tada toks be prigimto Kūrėjo jam suteikto natūralaus nuo ligų apsaugojimo tampa lėpse: jis tada nepajėgia apsiginti nuo visos eilės neįprastų užsikrėtimų ir anglių. Tada tokį lėpę virtusių žmogų pribaiigia menkiausias uždegimas, taip sakant, anas pasakos asilo įspyrimas.

Niekada nebuvusi liga čia atsirado 1981 m.

Tą AIDS ligą pirmieji susekė New Yorko gydytojai 1981 m. Nuo tada čia ta liga ėmė plėstis alarmuojančiu greičiu. Tūkstantis tokių ligonių atsirado pradžioje 1984 m. Vos už metų net dešimt kartų daugiau žmonių ta liga susirgo. Iki šios vasaros pradžios

Per elektroninį mikroskopą matomas AIDS virusas, išlindęs iš limfocito baltojo kraujo kūnelio, kurį jis naikina, ir jokie vaisto prieš tai neturima.

numatoma tokių ligonių būsiant nemažiau 25,000.

Su ta AIDS pavietre nėra jokie juokai: ji numarina beveik kiekvieną savo auką. Nemažiau 75 procentų tokių ligonių, diagnozuotų prieš šiuo mėn. 1983 m., jau yra mirę. Nepamirškime tiesos, kad vienas milijonas amerikiečių yra užsikrėtę AIDS virusu — tik nedaugelis jų turi tos ligos reiškinius-simptomus. Blogiausia, kad tie dar ta liga nesergantieji gali užkrėsti kitus.

Tokių dabar dar nesergančių apsikrėtusių penki procentai (taigi, 50,000 žmonių) bus priskaitomi prie „naujų“ susirgusių AIDS liga per ateinančius kelerius metus.

Kokius žmones pirmiausias AIDS griebia?

Paprastai epidemijos dažnai užpuola vienos grupės žmones daugiau negu kitos. AIDS liga ypač laikosi prie tam tikrų žmonių: nedidelių jų grupių. To fakto nėra vienas iš mūsų neturėtų pamiršti ir už tai privalome visi tinkamai gyventi-elgtis.

Užkrečiamų ligų centras šiame krašte (Centers for Disease Control in Atlanta) praneša, kad pirmosios AIDS ligos aukos buvo homoseksualai vyrai. Net ir dabar jų suaugusiųjų 75 procentai serga ta liga.

Po jų antroje eilėje rikiuojasi ta liga sergantieji narkomanai, naudojantieji narkotikais ir veną leisti adatas ir jas nešvarias kiti tam reikalingi pačias naudoja. Taip ta liga ir yra platinama tarp tai besielgiančiųjų. Tai sumenkusių asmenybėmis armijos.

Čia prisimintina logikos stoka tokių žmonių galvoje. Negimusiuosius žudantieji ligoninėse-klinikose aiškinasi, kad jie švariai tokį žudymą atlieka, nes kitaip moteriškes žudys savo negimusiuosius nešvariuose užkampuose.

Ta pati nesąmonė perkeltina ir prie nešvarių adatu vartotojų: reiktu, pagal tokių galvojimą, legalizuoti narkomanų veiklą, girdi, tada jie švaresnes adatas naudotų ir AIDS ligos taip dažnai negautų. Matom prie ko prieinama, kai žmoguje nesiranda žmogaus.

Trečioje eilėje rikiuojasi j AIDS ligos gavusius visi likusieji: hemofilikai, kraujo transfuzijas gaunantieji, heteroseksualai, turintieji intymumą su AIDS ligai palinkusiais (high — risk groups), vaikai gimę iš AIDS ligą apsikrėtusių motinų dar prieš pastojimą ar laike neštumo, atėiviai į šį kraštą iš tokių kraštų, kuriuose AIDS liga vyrauja.

Homoseksualai labiausiai nukentia

Kad suprastume, kaip labai nukentia homoseksualai nuo AIDS ligos, persistatykime sau kitomis ligomis (užkrečiamomis) negaluojančiuosius. Naujų susirgimų skaičius medicinoje išreiškiamas šimtu tūkstančių gyventojų per vienus metus, Sakysime, nesulaukusiu 15 metų vaikų susirgimai didžiausios polio epidemijos metu (1952) suparyžuotųjų buvo 32 šimtu tūkstančių gyventojų. Prieš dvejus metus 5-9 metų amžiaus vaikų susirgusių vėjarauptais buvo 172—100,000.

Nevedusių vyrų nuo 15 metų ir vyresnių, daugiausia homoseksualų, susirgusių

Saulių sąjungos Dainos vienetas, vadovaujamas muz. Juozo Sodaičio (prie piano), atlieka programą Lietuvos generalinės konsulės Juozės Daužvardienės pagerbime Alvido pažmonyje Lietuvos sodyboje. Julija Paskevičienė (kr.). Stasė Keparutis, Steve Rudokas ir Adelė Latonienė. Užstota Marija Radzevičienė.

Nuotr. M. Nagio

Birutė Radmond, Alice Stevens sesutė, klausosi programos pagerbiant Lietuvos generalinę konsulę Juozę Daužvardienę Alvido pažmonyje Lietuvos sodyboje. Nuotr. M. Nagio

AIDS liga 1984 m. buvo 14,3 vienam šimtui tūkstančių gyventojų. Taigi, perpus mažiau negu vaikų susirgimų skaičius Poliomyelitu pačiose tos epidemijos viršūnėje.

Tuo tarpu nevedusių vyrų Manhattane vietovėje AIDS ligą susirgusiųjų buvo 263,2—100,000, San Franciske — 339,8—100,000. Išeina, kad AIDS liga plečiasi nevedusiųjų tarpe San Franciske du kartus gausiau, negu vėjarauptai tarp vaikų šiame krašte.

Į veną narkotikus leidžiantieji labai serga AIDS liga: 167,7—100,000 šiame krašte. O tik New Yorko 261,1, New Jersey — 350,0. Iš Haiti po 1977 atvykusiųjų tarpe — 101,0, o hemofilikų tarpe — A rūšies: 345,7—100,000.

AIDS ligonių mirtingumas

Dar aiškiau matyti AIDS ligos epidemijos būsimas žūrintį j tokių ligonių mirtinumą. AIDS liga yra mirtina, tik mirtis pas kai kuriuos jų kiek ilgiau neateina. Todėl mirtingumas atsilieka nuo tos ligos dažnumo.

Visame šiame krašte 1984 m. mirtingumas nuo AIDS ligos buvo 0,5 šimtui tūkstančių gyventojų. Iš pradžių atrodytų nebaisus toks nuo tos ligos mirtingumas, ypač palyginus su mirtingumu nuo dešimties aršiausių giltinių šiame krašte. Pirmoji giltinė širdies ligos išmarina 335—100,000 per metus. Savizudytes 12—100,000.

Vienoje nuo 30 iki 39 m. vyrų grupėje New Yorko 1984 nuo AIDS mirė 88—100,000. Tas skaičius yra gausnesnis už mirtingumą nuo žmogžudysčių ir kepenų ligų.

Bendrai imant AIDS ligą susirgusiųjų amžiaus vidurkis yra 36 metai, o jų numatomas gyvenimo ilgis — 65 metai. Taigi jie netenka pačio gražiausio savo gyvenimo laikotarpio.

Iš tikrųjų šiame krašte nevedusiųjų nuo 25 iki 44 m. tarpe AIDS liga yra ketvirtoje vietoje naudingą žmogaus amžiaus naikintojų tarpe. Manhattane ir Franciske AIDS liga yra pirmoje vietoje iš visų naudingą žmogaus amžiaus naikintojų tarpo.

Išvada. Susilaukėme tokios pavietrės, kokios dar pasaulis niekada neregėjo. Ji sparčiai

plinta. Ateitis yra labai tamsi, nes kol kas neturima jokio vaisto tiems virusams sunaikinti. Skiepy dar irgi neturima, nors sparčiai ta linkme dirbama. Vienintelis mums būdas dabar kol kas lieka saugantis tos ligos — tai išvengimas jos. Jau homoseksualai mėgina keisti savo intymumo būdą. Narkomanai tėvą-motina žudys, kad tik narkotikų gavus. O jau apie kito žmogaus neužkrėtimą — nė negalvoja tokie. Jų būdas

„LITO“ BENDROVĖ

Lito organizacija retai pasirodo savo mintimis spaudoje, nebent yra rimtos ekonominės žinios arba svarbus reikalas painformuoti akcininkus, bendradarbius bei visą lietuvišką publiką. Šį kartą noriu šiek tiek pasidalinti informacijomis ir patikslinti apie Pasaulio Lietuvių centro gaires.

Krito į akis straipsnis, pavadinimas „Visuomeninis ragaišis...“ Straipsnis yra lengvai skaitomas ir įjungtas daug mūsų kaimo gyvenimo papročių, net tautosakos. Tokie vaizdiški atsiliepimai yra visada sveikintini, mana ir tai kelia pasidžiavimą ne vien tik akcininkams, bet taip pat ir bendrai lietuviams, turint savo organizaciją, lygiagrečią kitoms šiame krašte.

Yra teisybė, kad buvo duotas pasiūlymas Lietuvių fondui prisidėti su investicija į šį projektą. Ši investicija yra taip suplanuota, kad padėtų fondo augimui ir taip pat paspartintų Lietuvių centro įkūrimą bei jo apylinkėje lietuvių gyvenviečių įgyvendinimą. Neišsiū šį kartą į detales, nes jos svarstomos uždaruose Fondo tarybos posėdžiuose, bet tik noriu paminėti, kad ir man pačiam taip pat teko entuziastingai prisidėti prie Lietuvių fondo kūrimo ir jis mums, Lito bendradarbiams, yra tiek pat brangus kaip ir visiems.

Manau, kad yra visai tikslu turėti savo grupelį, ar tai būtų fondai, ar kitai organizacijai, lojalumą ir tokio solidarumo labai ieškome, nes jis yra būtinas bet kokiam didesnio projekto įgyvendinimui. Aname straipsnyje rašytojas tiksliai nusako, kad Pasaulio Lietuvių centrui reikės daug darbo, meilės ir širdies. Ta meilė turi kilti iš meilės lietuvių tautai, meilės artimui ir meilės kiekvienam lietuviui šiame plačiam pasaulyje. Kai kada motina ir tėvas išreiškia savo meilę vaikams atvirksčiai, per daug juos kritikuodami, per daug juos žingsnį žūredami ir jų žingsnius, nes gliai nepasitiki jų pajėgumu. Todėl tada jaunuolis pradeda

— asmenybė yra labai nežmoniška. Pagal ją jie ir gyvena nežmoniška. Tokie plečia tą ligą pasibaisėtinu greičiu.

Ištvirkėliai — su svetimomis moterimis intymiai bendraujantieji irgi yra AIDS ligos platintojai. Štai jaunas vyras turi žmoną ir vaiką, o dar gyvena intymiai su kita — ištvirkėle, kuri turi nesuskaitomą kiekį sugulovų. Taip ir gavo AIDS ligą tas vyras ir gydos ligoninėje. Galima suprasti, kioje nelaimėje yra jo ištikima žmona, kurią jis irgi apkrėsti gali.

O čia vėl kita medalio pusė, ištvirkėlė žmona turi padorų vyrą, o bendrauja su kaimynu intymiai. Pastarasis irgi su kitomis santykiuoja. Taip žmona perduoda AIDS virusus padoriam vyrui. Vis tai gyvi faktai gydytojų darbuotėje.

Kokia iš to košmaro išeitis? Aiški kaip diena ji yra tokia: nuo mažens žmoguje žmogaus užauginimas. Kitaip sakant, jo asmenybės sunormavimas. Tik tada mes visi pajėgsime žmoniškai gyvendami labiausiai išvengti mirtinos AIDS ligos. Apie tai daugiau kitą kartą.

Pasiskaityti. Kevin M. Cahill, M.D. AIDS Epidemic, St. Martin's Press 1983.

„LITO“ BENDROVĖ

šiaušti ir tampa nelaimingu ir užsidariusiu. Kita daug pozityvesnė tėvo globa yra, kada jo meilė išreiškama padėjimu, patarimu ir pagalba ten, kur jos reikia. Tokios meilės ir globos mes tikime iš kiekvieno lietuviu, kurį pasiekia šio Lietuvių centro idėja.

Taigi rašau ne vien tik dėl fondo dalyvavimo, bet bendrai noriu, kad kiekvienas lietuvis ateitų į talką šiam dideliame užsi-mojimui. Talka, kaip talka būdavo Lietuvių, kuomet vienas kito neklausdavo kiek kam pelno bus, jei jį jauti bus suvežti prieš audrai užėmant. Kiek mano atsiminimai neša, Lietuvos kaimiečiai labai noriai ir draugiškai tą ragaišį dalinosi. Šis pasidalinimas eis automatiškai pagal akcijų turėjimą, pagal darbo idėjimą ir, jeigu pelno bus, iš parduotų sklypų ir gyvenviečių. Dėl to reikia vien tik džiaugtis, nes tas pelnas, tai yra potencialinė energija kitam kūrimui, kitam žingsniui gal net ateinančioms lietuviškoms generacijoms. Mes lietuviu neturim stiprių ūkiškų vietų, kurie priklausytų mums visiems, išskyrus gal mūsų organizacijos, kaip Kasą ir Litą.

Iš jas kviečiame dėtis visiems ir laukiame tik konstruktyvios kritikos, kad iš jos galėtumėm pasimokyti ir gauti dar daugiau entuziazmo tolimesniam darbui ir kūrimui.

Todėl kviečiame visus su pastaboms, su patarimais, su kapitalu. Žinia, kad visų nuomonės netilps į laikraščius, bet mes mieliu prašome rašyti tiesiai į mūsų organizaciją ir kiekviena nuomonė bus svarstoma. Radus ją vertingą, bus bandoma įgyvendinti ir kiekvienas laiškas bus atsakytas. Tad dėkojam J. Žygiui už pastabas ir kviečiame visus kitus arčiau susipažinti, sukurti tikrą vaizdą ir prisidėti prie bendro augimo. Kaip mes pradžioje šio projekto kalbėjome, mes garantuojame, kad nėra nė vieno lietuviu, kuris negalėtų čia prisidėti ir iš to pats nepasidarytų turtingesnis. Ši formulė ir dabar galioja ir mes ją irodysim kiekvienam, kas tik į mus kreipsis.

Vytautas Vebeliūnas

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečd. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimai skambinti 436-3566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 1 val. popiet.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. VILJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Anglijai nuimami ofisai)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Ie neatsiliepi, skambinti 927-0600
Prima ligonius pagal susitarimą

DR. ANTONIO OFISA PERĖME
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS—161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto		
	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00	\$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00	\$19.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už akelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priaučiamos gavus prašymą.

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. K. G. BALUKAS
Akusherija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Ie neatsiliepi, skambinti 927-0600
Prima ligonius pagal susitarimą

DR. ANTONIO OFISA PERĖME
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-2

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eve Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
I mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. TUMASONIO OFISA PERĖME
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

DR. ONA VASKVICIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
Kitos pagal susitarimą

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 588-7755

Ofs. tel. 586-3166; namu 381-3772

DR. PETRAS ŽIJOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

Vokiškame pasaulyje auga

DĖMESYS RELIGIJOS PERSEKIOJIMUI

Pasauliniame almanache (World Almanach 1985) randame informaciją, kad šiuo metu vokiečių kalbą vartoja 118 mil. gyventojų (anglų k. 409 mil.). Taigi vokiečių kalba yra viena iš labiausiai vartojamų kultūringame pasaulyje. Vokiškai kalba Vakarų Vokietijos, Rytų Vokietijos, Austrijos, Lichtenšteino, 2/3 Šveicarijos gyventojų. Daugelis kitų pasaulio valstybių žmonių moka vokiškai ir laisvai naudojami vokiečių amžių bėgyje sukurtais kultūriniais turtais, technikos laimėjimais. Taigi labai svarbu, kad vokiškai kalbantieji gyventojai būtų pastoviai informuojami ir apie pavergtųjų tautų vargus bei rūpesčius.

Negalima pasakyti, kad šiuo reikalu nebūtų nieko padaryta. Turime po ranka 23 storus Baltijos kraštams skirtą metraščio „Acta Baltica“ tomas, tos pačios leidyklos išleistas L.K.B. Kronikas vokiečių kalba, gerai paruošta André Martin/Peter Falke 256 psl. knyga „Christus stirbt in Litauen“, Šveicarijoje leidžiamą „Samisdato“ žurnalą porą dešimčių tomiu, kuriuose yra daug vertingos informacijos apie Lietuvos tikinčiųjų persekiojimą, vertimų iš LKB Kronikos. Vokiečių šveicarij, austrų spauda, ypač vyskupijų laikraščiai, daug rašo apie Lietuvos tikinčiuosius. Mūsų tautietis Algis Klimaitis Vienoje jau 3 metai leidžiasi pavergtųjų tautų rūpesčiams skirtą jo redaguojamą „Ostnachrichten“ mėnraštį, kurio jau išėjo 30 numerių. Kiekviename jų taip pat gražiai atsispindi pavergtųjų lietuvių vargai. Yra ir daugiau leidinių vokiečių kalba.

Vienas jų Šveicarijoje leidžiamas mėnesinis žurnalas „Glaube in der 2 Welt“ (Tikėjimas II-jame pasaulyje). Trumpa jo istorija tokia. 1971 m. Šveicarijoje katalikų ir protestantų vadovai įsteigė tarptautinį institutą, kurio tikslas tyrinėti religinį gyvenimą komunistiniuose kraštuose, kuriuose prievartinėmis priemonėmis brukamas valstybinis ateizmas. 1973 m. buvo pradėtas leisti mėnraštis „Glaube in der 2 Welt“ (LKW) žurnalas, einas jau keturiolikti metai. Ta pati institucija leidžia ir knygas apie religijos persekiojimą, kurio ligi šiol išleisti 108 pavadinimai.

Turime prieš akis G2W š.m. nr. 2 — gražiai išleista iliustruota didelio formato 36 psl. žurnalą. Jo turinys išties skirtas religijos bei tikinčiųjų persekiojimo problemoms. Iš paskelbtų straipsnių galima susidaryti vaizdą, kad tikintieji yra neatleidžiamai persekiojami visuose komunistiniuose kraštuose, vadinamose „liaudies respublikose“. Tačiau labiausiai jie persekiojami pačioje Sovietų Sąjungoje, kuri savo ir sąjunginių respublikų konstitucijas visur yra įrašiusi tariamą „religijos laisvę“. Tačiau, pasak G2W, tai esąs Lenino žodžius parafrazuojant, ne kas kitas, kaip „opiumas liaudžiai apgauti“.

Paskutiniame komunistų partijos suvažiavime Maskvoje buvo paskelbta nauja partijos programa bei statusas. Čia ypatingai pabrėžiamas reikalas religijos ir jos dėsnių vietoje sukurti „komunistinę moralę“, kuri „pavaduotų“ religiją. Naujoji programa ypatingai dėmesį skiria ateistiniam auklėjimui. Pati religija turi būti „išrauta, kaip praeities atgyvena“. Šiam tikslui panaudotinos įvairios priemonės, prievarti-

nes įskaitant. Ypač atkreipiama dėmesys į antireliginį muziejų tinklo plėtimą. Net meno ir istoriniuose muziejuose turi būti sukurti ar praplėsti ateistinės propagandos skyriai. Ypač naudotinos „mokslinės priemonės“. Sakysime, krikščionybės pradžios Ukrainoje bei Rusijoje 1000 metų sukakties proga istorikai bei mokslininkai krikščionybę ir ypač jos dvasininkus turi pavaizduoti juodomis spalvomis, kaip „valdančią ir liaudį per šimtus metų išnaudojusią klasę“. Bet ypač turinti būti suniekinata unitų Bažnyčia, nes ji esanti seperatizmo nuo Rusijos pradininkė.

Šiuo metu vien tikėtai Vakarų Ukrainoje 20 anksčiau uždarytų bažnyčių perdirbamos ir ateizmo muzieju. Tačiau to esą per mažai: dar apie 200 kitų bažnyčių laukiančios savo eilės tai pačiai propagandai. Pastatai, kurie anksčiau tarnavo Dievui, dabar turi tarnauti šėtonui. Įvairiuose kursuose ruošiami šimtai tūkstančių ateizmo propagandistų. Religinis apeigų vietoje turinčios būti sukurtos valstybinio ateizmo apeigos.

G2W daug vietos skiria ir tikinčiųjų persekiojimui okupuojamoje Lietuvoje. Vokiškame vertime perspausdintas ilgas rašinys iš LKB Kronikos nr. 67 apie labai sunkią katalikų būklę Lietuvoje („Drohungen gegen die Katholische Kirche in Litauen“). Čia pavardėmis išskaičiuojami suimtieji dvasininkai, kunigų seminarijos vargai, religinių reikalų įgaliotinio savivaliavimai ir kt. Rašinyje iliustruotas Šv. Kazimiero 500 m. jubiliejaus minėjimo Vilniuje nuotrauka.

Lietuvį skaitytoją maloniai nuteikia ir poros lietuvių autorių knygų pristatymas: Nijolės Sadūnaitės atsiminimai bei laiški, rašyti prieš jos teismą — Gottes Untergrundkaempferin Nijole Sadūnaitė“. Šią 168 psl. knygą vokiečių kalba išleido Christian-Verlag Stein am Rhein leidykla 1985 m., o jai įžanga parašęs Augsburgio vyskupas dr. Joseph Stimpfle. Gražaus pristatymo toje pačioje knygoje apžvalgoje susilaukė ir Chicagoje Amer. Lietuvių Bibliotekos leidyklos 1985 m. pabaigoje išleistas „Vilniaus arkivyskupijos“ tomas.

G2W didelį dėmesį skiria ukrainiečių unitų Bažnyčiai. Iškeliama jos vargiai. Unitų Bažnyčia Ukrainoje priklausę apie 4,5 mil. tikinčiųjų — ukrainiečių katalikų daugiausia gyvenančių Galicijoje bei Lvivo srityje. Esą ukrainiečiai didžiulės, kad jie jau prieš 1000 metų priėmė krikščionybę, kuriai daugelį šimtmečių jie ligi šiol likę ištikimi. Kiek lengvesnis religijos suvaržymas reiškiasi Rytų Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Albanijoje ir kitur. Esą tam tikrų suvaržymų ir Lenkijoje. Įdomiai aprašomi ir kai kurie religinio atgimimo rikiiniai pačioje Rusijoje. Bet tai būtų jau platesnė atskira tema.

Glaube in der 2. Welt sąjunga apjungia įvairių krikščioniškų konfesijų tikinčiuosius. Organizacijos prezidentas — Johannes Westermann, žurnalą vyr. redaktorius kun. Eugen Voss. Parastėje pažymėta, kad „žurnalas yra platforma kiekvienam Rytų Europos krikščioniui, kurie neturi jokio balso“. Organizacijos metinės išlaidos siekiančios 1,591 mil. šveicarių frankų. Reikalingas lėšas sudeda tikintieji ir jų organizacijos.

b. kv.

TIKRAS DRAUGAS PATS IŠTIESIA RANKĄ

Politinis komentatorius Bruce Herschensohn gina Pabaltijo valstybių laisvę

Bruce Herschensohn

Kad ir pavėluotai, bet jau pradeda suprasti bent kai kuriose vietovėse, kaip reikia dirbti politinį darbą, kuris atsilieptų į Lietuvos žmonių laisvės šauksmą. Jei anksčiau pasimatymas su „Baltic desk“ vedėju Valstybės departamente buvo laikomas dideliu įvykiu, tai šiandien surandami keliai pas aukščiausius krašto politikos formuotojus, pateikiami jiems konkrečias problemas liečią klausimai ir, atsakiusi nuolankaus lankstymosi, vedami prasmingi pokalbiai. Su Lietuvos informacijos centro įkūrimu New Yorke rimtai padėjta ir informacijos svertimiesiems srityje. Tačiau aplamai platesnis prasižėmimas į didžiulius amerikiečių informacijos kanalus tebėra sunkiai sprendžiama problema.

Venezueloje į didžiąją spaudą tvirtai koją yra įkėlęs dr. Vytautas Dambraiva. Amerikoje dažniausiai ieškoma amerikiečių žurnalistų tal- kais. Kai media žmonės palankiai atsiliepią, esame jiems dėkingi. Bet dar didesni dėkingumą užsitamauja tie, kurie niekieno neprašyti patys ateina informuoti pasaulį apie Pabaltijo valstybes, kad jų likimas nenugrimztų užmarštin. Vienas iš tokių yra žurnalistas, radioj ir televizijos politinis komentatorius ir dabartinis kandidatas į JAV senatorius iš Californijos Bruce Herschensohn.

Bruce Herschensohn ilgėnai laiką dirbo Baltuosiuose rūmuose kaip prez. Nixono asistentas, bet 1978 tapo ABC radijo ir televizijos komentatorium Los Angeles filiale (KABC) ir savo populiarumą, galima sakyti, konkurento neturėjo. Penkis dienas savaitėje po du kartus pasirodydavo radijo ir televi-

JUOZAS KOJELIS

zijos programose. Gana dažnai vėlesniais metais politines problemas diskutuodavo su liberalesniu nusiteikimo buv. Senatoriumi John Tunney, kuris labiau buvo linkęs į detantes politiką ir nuolaidų kainą gerų santykių su Sovietų Sąjunga palaikymą. Herschensohn vis nurodėdavo Sovietų Sąjungos tarptautinius nusikaltimus, sutarčių su kitomis valstybėmis lažymus ir žmogaus teisių pažeidinėjimus. Herschensohn vienas iš tų politikų, kuris problemas esmės nevyntoja imantiose frazėse, o klausimus stato aiškiai, konkrečiai, išvadas paremia įtikinančiais faktais, analizuoja logiškai ir sklandžia kalba.

Lietuviai ir kiti pabaltiečiai greitai pastebėjo, kad savo komentaruose, ypač diskutuodamas su Tunney, Herschensohn savo tezėms paremti dažnai naudoja Pabaltijo valstybių argumentą. Buvo aišku, kad jis su tuo klausimu nebloginai susipažinęs. Kai susikūrė Baltų Laisvės lyga, su juo buvo užmegzti ryšiai, ir jis Pabaltijo valstybių klausimui kartais skirdavo ištisus komentarus.

Herschensohno nusistatymai Pabaltijo valstybių klausimu ir jo kalbos stiliui pailiustruoti čia pateikiama pora ištraukų iš jo komentaru.

1982 vasario mėnesį: „Naujausi pogrindžio lapeliai Estijoje reikalauja ne tik atšaukti sovietų kariuomenę iš Afganistano, ne tik protestuoti dėl maisto trūkumo ir Helsinkio akte sutartų žmogaus teisių pažeidimų, bet taip pat reikalauja paleisti politinius kalinius ir nesikišti į Lenkijos vidaus reikalus.“

Kai kam Amerikoje ir kitur Vakaruose Estija, Latvija ir Lietuva yra užmiršti Rytų Europos kraštai, nes buvo užpulti ir užimti prieš II pasaulinį karą, bet jų tautiš- kumas nėra pamirštas tų, kurie ten gyvena, ir jie tai išreiškia naujais būdais...“

1986 sausio mėnesį: „Mūsų tarptautinės politikos siekis turi būti pančių nuėmimas nuo pavergtųjų tautų kojų. Pirmiausia turi būti išlaisvinti mūsų draugai, Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonės, kurie daugiau kaip 40 metų kenčia vergovę, bet nėra

praradę tikėjimo ateitimi ir pasitikėjimo mumis“.

Prieš mėnesį Herschensohnas paskelbė savo kandidatūrą į JAV Senatą ir iš politinio komentatoriaus pareigų pasitraukė. Kaip kandidatas į senatorius, jis dalyvavo V Žmogaus teisių konferencijoje kovo 22 d. ir savo pareikštomis konstruktyviomis ir konkrečiomis mintimis atkreipė konferencijos dalyvių dėmesį ir susilaukė stipraus pritarimo. Štai keletas jo planų, kuriuos kaip senatorius siektų įgyvendinti:

Su sovietais kalbėtis, bet jokiu nauju susitarimu nepasirašyti, kol jie nevykdo anksčiau pasirašytų sutarčių. Kalbėtis dėl jų ekspansijos sustabdymo ir sovietų imperijos dekolonizavimo;

Sukviesti tarptautinę Amerikos draugiškų valstybių konferenciją pasaulio problemoms spresti ir sovietų ekspansijos reikalams aptarti;

Pravesti įstatymą, kad su nauju prezidentu būtų pakeičiama 50% Valstybės departamento tarnautojų. Dabar keičiasi prezidentai, o Valstybės departamente pasilieka tie patys biurokratai, kurie prezidento politikos neremia ir sprendimus kreipia priešinga kryptimi;

Pravesti laisvus rinkimus visuose kraštuose, dėl kurių laisvo apsisprendimo abejoją sovietai ir mes: Puerto Rico, Guam, Pabaltijo valstybes, Rytų Europos sovietų sateliutuose, Centrinėje Amerikoje ir t.t. Rinkimai turi būti pilnai laisvi, kad patys tų kraštų žmonės nuspręstų savo likimą.

Bruce Herschensohn atėjo ginti baltiško reikalų niekieno neprašytas. Jei būtų išrinktas senatoriumi, tikrai būtų Pabaltijo valstybių laisvės nuožirdus gynėjas. Šiuo metu nei senatorius Cranston (demokratas), nei sen. Wilson (respublikonas) Pabaltijo valstybių problemomis visai nesidomi ir Californijos baltams neprieinami. Crans-tonas, kaip rašo žurnalistas Richard Cohen („The Philadelphia Inquirer“, III.19), finansinškai melžia žydų bendruomenę gąsdinančiais laiš- kais, kad esąs bėdoje dėl nuolatinio Izraelio rėmimo, o Wilsonas, atrodo, rūpinasi tik didžiojo kapitalo interesais.

Šiais metais baigiasi Crans-tono kadencija, o dviejų metų — Wilsono. Bet ne vienas iš jų

BOMBOS IR TURISTAI

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Vilniečiai gerai žino posakį — gudrus lenkas po nelaimės. Panašiai įvyko po bombos sprogdimo Berlyne. Susilaukta daug ir įvairių patarimų ir komentarų spaudoje, atkreipiant dėmesį į amerikiečių karių ir civilių gyventojų saugumą, ypač JAV karių vietovėse kaip pvz. Frankfurturte, Heidelberge, Mannheime, Augsburgurte ir kt. miestuose, nes Frankfurturte yra penkto korpo vyr. štabas ir daugiau kaip 60 tūkst. amerikiečių. Tačiau Frankfurturto policijos vado tvirtinimu amerikiečiai kariai tame mieste neturi vienos jų mėgiamos „knaipės“ ar šokių salės kaip Berlyne „Le Belle“, kur daugiau lankytojų sudarė JAV kariai. Frankfurturto amerikiečiai lanko įvairias užėigas, tad policija įsākė savininkams patikrinti rūšių langus ir kreipti dėmesį į ateinančius svečius, matant juos su didesniu rankinuku ar koku nors krepšiu. Bet iš tikrųjų, disko savininkai ar prižiūrėtojai yra bejėgiai prieš sąmokslininkus, nes salė prie blykščiojančių įvairaspalvių šviestų yra paskendus visiškoje tamsoje, pilna cigarečių dūmų. Teisingai vienas disko savininkas pasakė, kad tokios pasi- linksinimo vietos yra labai geri taikiniai sąmokslui.

Kokių saugumo priemonių ėmėsi JAV kariuomenės štabas? Ar jis uždraus kariams lankytis viešose užėigose? Tuo klausimu plačiai nekalbama, tačiau vokiečių spauda patyrė, kad vadai šį klausimą diskutavo su kariais, patar- dami jiems laikytis visų gali- mų saugumo priemonių. Tokiu pavyzdžiu gali būti amerikiečių karių pirkimo centras Frankfurturte, kur perėjus metų rugpjūčio 8 d. automobilyje sprogdino bomba ir užmušė du asmenis. Šiandieną visas rajonas yra aptvertas, įvesta griežta kontrolė.

JAV armijos atstovas Heidelberge pareiškė spaudai, kad šiame mieste esantiems kariams nenurodytos specia- lijos apsaugojimo priemonės, nes jos praktiškai įgyvendinti neįmanomos. Suprantama, gražiai apdainuotame Heidelberge (Ich hab mein Herz in Heidelberg veloren — aš

baltiečių paramos nėra užsitarnavęs. Californijos baltai balsuotojai turėtų susidomėti Herschensohn kandidatūra.

tųjų, prakaitu, apie nę kiek negeresnius stambius ūkininkus, kurių klėtyms prisipildė gėrybėmis išnaudojamų saminčių dėka, apie skriaudžiamuosius — o tai yra jie visi, susirinke į šią salę. Toliau papasakojo apie darbininkų vedamą kovą Rusijoje ir ko ten pasiekta, kad darbo žmonės atsi- sėdo valdžioje į ponų vietą ir rūpinasi darbininkų reikalais.

Visi dalyviai atrodė sužavėti kalbėtojo žodžiais, nes tie žodžiai bylojo apie šviesesnį rytojū, apie koki dar nė vienas nebuvo susapnavęs. Rudabardžio kalba buvo persunkta tokia stipria itaiga, jog ta gerovė, apie kurią jis pakartotinai minėjo, daugeliui atrodė taip artima, kuone ranka pasiekiami. Ne vienam klausytojui net ašara ištryško išgirdus, kad atsirado tokių pasištventusių žmonių, kurie pasiryžo stoti į tokia sunkią pavojingą kovą.

Gal daugeliui klausytojų ir nebuvo aiškios priežastys, atnešusios darbininkams pergale kaimyninėje Rusijoje, tik viena visi suvokė, kad maistas arba kalbėtojo dažnai minima revoliucija toje kovoje bus suvaidinusi svarbų vaidmenį. Dar ilgai po to pamintinio vakaro, praleisto tvankioje Kuršėnų priemiesčio patalpoje, ne vienas dalyvis, ypač iš vyresniųjų, su nerimasčiu pagalvodavo:

— Nejaugai ir man dar teks tapti maištininku? Rapolas iš to mitingo parsinešė tokių džiuginan- čių naujienų, jog kuone visą savaitę po to negalėjo ramiai miegoti.

— Mama, — kalbėjo motinai, parėjęs tą vėlu vakarą į namus, — kaip bus — taip, bet blogiau nebus. O jeigu tai įvyktų čia pas mus, kas jau yra pasiekta kitur, tu netrukus važiuotum pas geriausią Šiaulių daktarą, ir jis gydytų tave neklusdamas, ar tu turi pinigų užsimokėti ar ne.

(Bus daugiau)

KAIMIEČIO UŽRAŠAI

Vienos šeimos gyvenimo iškarpa

J. ZARA

14 — O ką aš šeiminkui pasakysiu? Taip prapulti iš namų visi dieniai ir tik vėlai vakare grįžti. nežinau, kaip atrodytų... Pagaliau gyvuliai man reikia pašerti, kad ir šventė — gyvuliai turi būti apžiūrėti.

— Surask, broliu, kokią nors priežastį... Sakyk pas tetą eini... Ką nors sugalvok. Eiti reikia pėstiems, bet ką tai reiškia dvidešimt kilometrų — tik juokai, ne kartą esu suvaikščiojęs. Gerai pagal- vok, vis ką nors sugalvos.

Ir Jasius ėmė galvoti. Bet ne apie tai, kaip jis šeiminkiną apgaus, kaip sumeluos, kad jam reikia sekmdienį visai dieniai iš namų prapulti. Ne. Jis galvojo apie tai, jog tuo savo dalyvavimu darbininkų slaptaime mitinge jis įstos į savo ponu neprieteliu eiles. Jasius žinojo, kaip malūnininkas apie tuos kaimiečius pranašus atsiliepią. Jis vadina juos „...veltėdžiais, žmonių kurstytojais, padoriu žemvaldžių neprieteliais. Jie nori iš pasiturinčiųjų turta ir žemę atimti ir pasidalinti, sukelti armija darbininkų ir išeiti prieš savo maitintojus — ponus, kuriems dirba. O kas dirbs, jei jie apleis darba? Gal aš, malūnininkas trisdešimt penkių hektarų ūkio savininkas? Kad jūs nesulauktumėt, jūs veltėdžiai... To dar nebuvo ir nebus...“

Taip buvo išsireiškęs malūnininkas apie tą darbininkų judėjimą, kuris savo laiku buvo įvares rūpesčių turtingiesiems.

Ir vyriausias Kamarninko sūnus, turtingojo malūnininko bernas, apsigalvojo, kad jam būtų negražu, o gal ir nuostolinga, išeiti į kovą prieš savo

poną. Jis turėjo gerą šeiminką, gyveno pas jį kaip pas tikrą tėvą. Moja senoji Santarienė jam atskirai iškepdavo blynų ant sviesto, nes taukų kvapo jis iš mažų dienų negalėjęs pakęsti, tuo tarpu, kai visa šeimyna valgydavo blynus, keptus ant taukų, jis, bernas valgė keptus ant sviesto. Lyg jis būtų koks ponas! Eik, žmogau, skersai — išilgai pasaulio, kito tokio šeiminko nerasi! Ir spjauk tu, berne, tokiam ponui į veidą! Prisiėjęs prie tu revoliucinierių būtų tas pat, ką spjovimas į veidą. Ne, tą padaryti jis negalėtų.

Tą sekmdienį Rapolas su Jasius atsisukrė aiškias atsakymo nesulaukęs.

— Bandyk ką nors sugalvoti, kad mane išleis- tų, — sumelavo draugui atsisveikindamas, o pats sau galvojo: — Keliauk sau vienas, mūsų keliai skiriasi... Geriau žvirblis rankoje, o ne karvelis ant stogo. Jūs kovokite, aš ir taip gerai gyvenu.

Istorinis darbininkų susirinkimas atėjo ir praėjo be Jasius. Niekas nepastebėjo, kad susirinkusiųjų tarpe nebuvo turtingojo Mikonių malūninko berno, gerai maitinamo, savo ponu patenkinto saminio. Nedidelė salė, kur šeštadienį vakarais susirin- davo pasiškoti Kuršėnų jaunimas, buvo pripakuota visokio amžiaus darbo žmonėmis, pradedant jaunais, dar vaikiškais veidais, pas ūkininkus tarnaujančiais puseberniais, baigiant ūsotais, praži- lusiais dvarų kumečiais.

Tokiai progai buvo parinktas geras kalbėtojas, tą visi pastebėjo, kai į tribūną įžengė slipsuotas, dailiai apkirpta ruda barzdale, vidutinio amžiaus vyras ir savo kalbą pradėjo dar negirdėtu motu, kurio niekas nesuprato:

— Visų šalių proletarai, vienykitės! Po to jau ėjo visiems suprantami žodžiai, nes jis kalbėjo apie darbo klasės skriaudikus ponus, sėdin- čius puošniuose dvaruose ir mintančius jų paverg-

KODĖL PATYS NEATSIĖMĖME VILNIAUS

A. PLEŠKYS,

Stalinas ir Hitleris pagal 1939 m. rugpjūčio 23 d. Ribbentropo-Molotovo susitarimą pasidalino Rytų Europą.

Tos sutarties slaptame papildomame protokole sakoma: „Vokietijos ir Sovietų Sąjungos nepuolimo sutarties pasirašymo proga pasirašiusių abiejų šalių igaliojiniai griežtai konfidencialiuose pasikalbėjimuose diskutavo abiejų šalių sferų R. Europoje delimitaciją (sienų pertvarkymą. A. Pl.).

Šiuose pasikalbėjimuose padarė šias išvadas: Tuo atveju, jeigu įvyktų teritorinių ar politinių pasikeitimų teritorijose, priklausanciose Pabaltijo valstybėms – Suomijai, Estijai, Latvijai, Lietuvai, – šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos itakos sferų riba. Ryšium su tuo abi šalys pripažįsta Lietuvos interesus Vilniaus teritorijoje. Tuo atveju, jeigu įvyktų teritorinių ar politinių pasikeitimų teritorijose, priklausancioje Lenkijos valstybei, riba tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos itakos sferų bus maždaug Narevo, Vislos ir Sano upių linija...“ (Liet. Encikl. XXV t., 215 psl.).

Neatsižvelgdami į ankstyvesnes sutartis ir pasidėjimus, mūsų du didieji plėsrūs imperia-listai kaimynai – vokiečiai ir rusai pasidalijo Rytų Europos tautas. Lenkai, nors žymiai silpnesni, bet nuo pat nepriklausomybės paskelbimo dienos vis tykojo mus praryti.

Tame slaptame Ribbentropo-Molotovo protokole nepasakyta, kaip toli Lietuvos interesus turi siekti Vilniaus krašte. Vokietija rengėsi pulsti Sovietų S-gą ir Vilniaus teritoriją rytuose, be abejo, jie laikė Lenkijos-Sovietų S-gos sienas.

Pagal 1939 m. rugpjūčio 23 d. slaptąjį protokolą, Vokietija į Lietuvą būtų įvedusi savo kariuomenę ir Rytų fronto išeities linija nuo Rytprūsių iki Sovietų S-gos sienos būtų pastūmėjusi į rytus apie 300 km, o nuo Klaipėdos, kuri buvo jū šiaurės fronto išeities linija būtų pastūmėjusi apie 400 km į rytus. Ar Sovietų S-ga bebūtų susijusi suorganizuoti Maskvos ir Leningrado gynybą, tenka suabejoti. Gal ir visa karo eiga būtų pakrypusi Vokietijos naudai, jei ne jos beprotiškas elgesys su rusų belaisviais ir užimtų kraštų gyventojais. Todėl Vokietija ypatingai buvo suinteresuota ir mus primygtinai ragino ir žadėjo karinę paramą, kad tik žygiuotume atsiimti savo sostinę Vilnių.

Mums turėjo būti aišku, kad mažai valstybei, gulinčiai tarp dviejų milžinų, karo atveju neutralumo, nešališkumo nepajėgime apginti. Viena ar antra pusė mus pasiglemė. Parako kvapas jau garavo mūsų panosėje. Tad mums reikėjo pasirinkti ir linkti į tą pusę, kuri mums daugiau žada, kur mūsų tautai ir valstybei naudingiau. To nepadarėme ir smarkiai užpykdėme Vokietiją.

B. Jonaitis tuo reikalu „Naujie-nose“ (1982.XI.4–4.5.8) savo straipsnyje „Faktai ir mitai“ tuo reikalu rašė: „Reikėjo pasiskaityti daug kur spausdintus mūsų ministerio K. Škirpos atsiminimus, kaip Reicho politinio skyriaus direktorius Woermannas, pasikvietęs Škirpą į ministeriją, trenkė kumščiu į stalą ir labai pikta pareiškė, kad tam tikrų diskretiškų lietuvių-vokiečių pašnekesių atidengimas kariuonėms su Vokietija vyriausybės yra begėdystė ir neliksias be atitinkamų pasekmių. Po poros dienų ir pats Ribbentropas Škirpai pareiškė, kad vokiečiai tikrai žino apie mūsų Užsienio reikalų ministerijos siūstas tele-

gramas į Londoną ir Paryžių, kuriose nusiskundžiama dėl vokiečių spaudimo ir pareiškima, kad Lietuva išliko neutrali ir neiš Vilnių...“.

1939 m. rugsėjo 28 d. slaptame papildomame protokole pasakyta: „Slaptas papildomas protokolas pasirašytas 1939 m. rugpjūčio 23 d. pakeičiamas ta prasme, kad Lietuvos valstybės teritorija įeina į Sovietų Sąjungos itakų sferą...“ (L.E. XXV t., 216 psl.).

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės karininkas Jonas Abraitis „Karyje“ (1985. Nr. 7, psl. 309) savo str. „Mobilizacija ir žygis į sostinę Vilnių“ rašo: „... Visi tikėjome, kad laiku sumobilizuota ir pašauktaisiais stiprinta kariuomenė bus panaudota karo žygiui atsiimti sostinę Vilnių. Kaip žinome, tai neįvyko. Neįvyko, kadangi vyriausybė griežtai laikėsi paskelbto neutralumo ir kariuomenės žygiui įsakymo nedavė.

Dėl tokio vyriausybės pasyvumo ir nusistatymo Vilniaus atžvilgiu Lietuvoje buvo pasireiškė daug nepasitenkinimo. Tada Lietuvos visuomenė ir kariuomenė nepateisindama vyriausybės sprendimą, šimtus kartų klausė „kodėl“. Kodėl laiku nebuvo įvykdytas mūsų kariuomenės karo žygis į sostinę Vilnių, kodėl rugsėjo 1 d. buvo paskelbtas neutralumo faktas, o kodėl jis negalėjo būti paskelbtas po įvykdyto žygio į Vilnių.

Į Vilnių žygiuoti turėjome, bet laiku jo neįvykdėme... Visa Lietuva mlyėjo savo sostinę Vilnių... laisvos Lietuvos žmonės, visam pasauliui protestavome: „Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsime!“.

Buvo geriausia proga atsiimti visas lietuviškas etnografines žemes, įskaitant ir Suvalkų trikampį ir dar būtime įvykdė ir 1920 m. liepos 12 d. sutartį su Sovietų Sąjunga. Ir vėliau sovietais būtų buvę nepatogu tos sutarties nevykdyti. Neretai spaudoje, įvairiuose susirinkimuose, minėjimuose ir paskaitose primename sovietams 1920 m. liepos 12 d. sutarties nevykdymą. Atsisakę žygiuoti į Vilnių, mes patys atsisakėme ir nuo tos sutarties įgyvendinimo. Visus Vilniaus kr. reikalus ir savo tautos ten gyveninius interesus laisvanoriškai perleidome tvarkyti savo žiauriausiems priešams – rusams komunistams – Sovietų Sąjungai. Toks įvykis pasaulinėje istorijoje nežinomas. Atsisakius mums paklusti vokiečių raginimui atsiimti Vilnių, jie mus atidavė sovietams, turėdami galvoje mus pasiimti jau kaip Sovietų S-gos teritorijos dalį ir su lietuvių tautos interesais jau nereikės skaitytis. Dėl to ir vokiečių okupacija Lietuvoje buvo gana žiauri.

Atsiimant mums patiems Vilnių, mes būtime išvengė pirmosios bolševikų okupacijos ir mūsų aukos nebūtų buvusios didesnės, kokias mes patyrėme per pirmąjį bolševikmetį. Būktavimas, kad Vakarų sąjungininkų būsimė laikomi vokiečių sąjungininkais ir už tai nukentėsime, buvo visai beprasmiškas. Nei suomiai, nei rumunai, nei vengrai kaip vokiečių sąjungininkai, už tai nebuvo atskirai baudžiami.

Vokiečiai pasikarščia, bausdami lietuvius, atiduodami mus bolševikams – rusams komunistams, kartu nubaudė patys ir save. Rytų fronto išeities linija turėjo atkelti atgal ir vakarus iki Rytprūsių ir Klaipėdos apie 300-400 km ir tas jiems gana brangiai kainavo. Atsisakymas atsiimti Vilnių buvo neapgaltas istorinė klaida

JAV LB Lansingo, Mich. apylinkės steigėjų susirinkimo dalyviai. Nuotr. Gražinos Kriaučiūnienės

lietuvių tautos nenaudai. Pirmia, sovietams mus kaip vokiečių sąjungininkus būtų reikėję nukariauti ginklu ir šiandien negalėtų meluoti visam pasauliui, kad mes patys laisvu noru prisijungėm prie Sovietų Sąjungos, antra, nemažos Vilniaus kr. lietuviškos sritys šiandien yra prijungtos prie Gudijos (Baltarusijos) tarybinės respublikos ir žiauriai, skubotai nutautinamos, neleidžiant net nė vienos lietuviškos pradžios mokyklėlės atidaryti, o Suvalkų trikampis atiduotas lenkams, kuris tai pat yra nutautinamas.

Ar tokia proga istorijos eigoje atsiimti lietuviškas etnografines žemes mums kada nors bepasitaikys, tenka labai suabejoti. Po Žalgirio mūšio 1410 m. Vytautas neatsiėmė lietuviškų Rytprūsių dalies ir Klaipėdos ir tokia proga net per 575 metus daugiau nebesikartojė, išskyrus 1923 m. Klaipėdos atgavimą.

Ernestas Galvanauskas – keturių ministrų kabinetų pirmininkas, dėl Vilniaus neatsiėmimo taip pasisako: „Visi didieji Lietuvos kaimynai turėjo piktus kėslus. Lenkai tais pavojingais metais, kai jiems grėsė ryškūs vokiečių pavojus, dar svajojo Lietuvą prisijungti prie Lenkijos.

T. (Tarybų) Sąjunga jau buvo sustiprėjusi įgyvendinti seną svajonę – prisijungti Pabaltijo valstybes. Šios svajonės įgyvendinimo polėkiai išryškėjo 1939 m. vasarą, kai Maskvoje vyko ilgokai pasitarimai dėl nešališkos juostos tarp Baltijos ir Juodosios jūros.

Klaipėdos kraštą atplėšus nuo Lietuvos ir 1939.V.20 sudarius Lietuvos-Vokietijos prekybos sutartį, staiga pakito Berlyno nuotaikos. Balandžio mėn. vokiečiai jau darė užuominas dėl lenkų užimto Vilniaus krašto ir net žadėjo karinę paramą lietuviškos žemės atsiimti. Vėliau jau pasirašius rusų-vokiečių nepuolimo sutartį, Vokietija teiravosi, ar Lietuva ir toliau ves nešališkumo politiką. Vokiečių žygiui Lenkijoje įpusėjus, prasidėjo diplomatinis Lietuvai spaudimas atsiimti Vilniaus kraštą.

Lietuva atsidūrė kryžkelėje. Jos vyriausybė vis dažniau darė pareiškimus, liečiančius nešališkumą. Lietuvos nešališkumas buvo laikomas pačiu svarbiausiu skydu Lietuvos valstybės gyvybinėms teisėms ir jos nepriklausomybei ginti. T. (Tarybų) Sąjunga ir Vokietija pripažino Lietuvos nešališkumą. Lietuvos – T. Rusija 1920.VII.12 sutarties 5 str. įsipareigojo: Lietuvos nešališkumą saugoti ir jo išlaikymą laiduoti. Vokietijos vyriausybė 1939.III.22 sutarties 4 str. pažadėjo gerbti Lietuvos nešališkumą ir jos politinę nepriklausomybę.

Minėti pažadai netrukė T. Rusijai ir Vokietijai daryti slaptus sandorius ir žaisti Lietuvos nepriklausomybę: 1939.VIII.23 Maskvoje pasirašytos nepuolimo sutarties slaptame priede T. Sąjunga perleido Lietuvą Vokietijai. Vokietijos užsienio reikalų ministerija netrukus nurodė Vokietijos pasiuntinybei Kaune kaip ji turi elgtis ir ką pareikšti Lietuvos vyriausybei. Rugpjūčio 29 d. telegramoje užsienio reikalų

Mūsų kolonijos Lansing, Mich.

ISTEIGTA NAUJA JAV LB APYLINKĖ

Gyvendami Lansinge, vis išgirnam apie vieną ar kitą lietuvių studentą, baigusį čia pat esamą Michigano valstijos universitetą. Kartas nuo karto kilo mintis sukviesti čia gyvenančius lietuvius į svečius, suruošti gegužinę, bet vis atsisardavo kiti darbai ir tas užmojis taip ir likdavo tik svajone.

Šių metų sausio mėn. sutikome Detroitan atvykusį JAV LB pirmininką Algį Gečį, kuris mus kalbino įsteigti LB apylinkę Lansinge. Jam į pagalbą stėjo JAV LB tarybos pirmininkas detroitietis Algis Rugienius. Sutikome! Patikrinę kalendorių, nutarėme pirmą susirinkimą šaukti po Velykų, balandžio 13 d. Į šį susirinkimą pasisiūle

atvykti Algis Rugienius ir susirinkusius supažindinti su LB, jos tikslais, sudėtimi ir pan. Į susirinkimą atvyko dešimt asmenų ir bekalbant greit paaiškėjo, kad šio skyriaus steigimas Lansinge yra būtinas. Po A. Rugieniaus pristatymo, susirinkę nedelsdami išrinko valdybą: pirmininkas dr. Romualdas Kriaučiūnas, vicepirmininkas Saulius Anužis, sekretorė Gražina Kriaučiūnienė, išdinininkas adv. Arūnas Udrys

Nutarta sekantį pusmetį intensyviai ieškoti ir susisiekti su kitais lietuviais, gyvenančiais Lansinge ir netolimosiose apylinkėse. Rudenį numatamos kitas susirinkimas, kuriame viliamės, kad dalyvaus nors dvigubai daugiau asmenų. Jei kas pažįsta lietuvių, gyvenančių šiame rajone, ar studentų, lankančių Michigan State University, raginkite juos įsijungti į LB, skambinant sekretorei tel.: 517–321-0091. G.K.

ministeris J. von Ribbentropas jau mini vokiečių – lenkų konfliktą ir skatina pasiuntinį Zechliną palenkinti Lietuvos vyriausybę rūpintis Vilniaus krašto atgavimu. Berlyno spaudimas vis didėjo, kad Lietuva užimtų Vilniaus kraštą.

1939.IX.5 ministerių taryba nutarė nepaduoti jėgos lenkų užgrobtoms lietuviškos žemės atsiimti. Dviem sumetimais susilaikyta Vilniaus kraštą ir Suvalkų trikampį prie Lietuvos prijungti. Pirmoji prielaida – Lietuva bus laikoma vokiečių bendrininke, antroji – lietuviai pasielgs nedorovingai, puldami sugniuždytus lenkus.

Abi prielaidos nebuvo apgalvotos. Lietuviškas žemes atsiimti skatino ne vien vokiečiai, bet ir rusai. Šiai minčiai pritarė net ir lenkai kariai, jau matydami, kad kuriam metui bus sunaikinta Lenkijos valstybė. Tik rusai IX.12 liovėsi Lietuvą skatinti jai priklausancias žemes atsiimti. Tuo metu rusai sugalvojo Vilnių užimti ir šiuo masalu įvilioti Lietuvą į savo spąstus.

Ministerių tarybos pirmoji prielaida galėjo turėti prasmę, jei Lietuva nebūtų kovojusi dėl Vilniaus krašto, kurį Rusija pripažino 1920.VII.12 sutartimi. Anglija ir Prancūzija 1923 m. Vilniaus kraštą pripažino Lenkijai. Lietuva prieštaravo ir jų sprendimą laikė neteisėtu. Lietuvos – Lenkijos byla nebuvo baigta net po 1938 m. lenkų ultimatumo. Lietuva buvo priversta nutraukti atvirą kovą dėl Vilniaus, o Lenkija nereikalavo pripažinti jėga užgrobtų žemių.

Lietuvos vyriausybė gerai žinodama, Anglijos ir Prancūzijos palankumą lenkams, sprendžiant Vilnijos klausimą, pakluso jų balsų: laikykites nešališkai, nepanaudokite jėgos Vilniaus kraštui atsiimti.

Lietuvos vyriausybės užuomina apie dorovingumą atsiimti pagrobtas žemes, kai grobikas parbloktas, kelia nuostabą. Deja, dorovingumas yra nusmelktas tarptautiniuose santykiuose.

Lenkija neatlaidžiai siekė Lietuvą pajungti, Santarvė nesilaikė net įprasto padorumo taisyklių Vilniaus ir Klaipėdos bylose. Lietuvos vyriausybė neturėjo to klausimo svarstyti.

Lietuvos nešališkumas nepatarnavo valstybės saugumui ir jos etnografinėms žemėms ginti. Lietuva privalejo atsiimti Vilniaus krašto ir Suvalkų trikampio lietuvių apgyventas žemes. Tuo būdu galėjo išvengti minėtų žemių atplėšimo ir sudaryti žymiai palankesnes sąlygas jų priklausomybei spręsti“ („Ernestas Galvanauskas – politinė biografija“, psl. 396, 397 ir 398).

Jonas Svoba savo knygoje „Seiminė ir prezidentinė Lietuva“ (315 psl.), pasinaudodamas Aleksandro Merklio pasisakymu rašo: „Didžiausias Lietuvos neutralumo gynėjas buvo pats prezidentas A. Smetona. Didžiajai Britanijai ir Prancūzijai paskelbus karą Vokietijai, jis buvo tvirtai įsitikinęs, kad Vokietija anksčiau ar vėliau karą pralaimės.

Britanija ir Prancūzija smarkiai veike, kad Lietuva jokiū būdu neatsisakytų savo neutralumo. Ta pačia kryptimi veike ir Sovietų Rusija“. Prezidento įsitikinimas buvo teisingas. Vokietija karą pralaimėjo. Kokia nauda iš to Lietuvai? Žiauri sovietinė-komunistinė okupacija ir lietuvių tautos naikinimas. Taip buvo atsidėkota lietuviams už neutralumą – nešališkumą ir savo tautos gyveninių interesų negynimą.

PLAKATU KONKURSAUS

Cook apskrity paskelbtas moksleivių konkursas, sukurti plakatai prieš narkotikų vartojimą. Konkurse gali dalyvauti šešto, septinto ir aštunto skyriaus valdiniių ir privačių mokyklų auklėtiniai. Plakatai turi pavaizduoti narkotikų vartojimo pavojų.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Vyresnio amžiaus moteris ieško 3-4 kamb. buto, pageidaujama 2-ame aukšte, Marquette Parko apylinkėje. Tel. 434-9585

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% - 20% - 30% pigiau mokėsi už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas mus.

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. - GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarđ ir telefoną - lietuviškai.

SERAPINAS - Tel. 636-2960

REAL ESTATE

BELL-BACE R.E.

J. BACEVIČIUS Namų pardavimai - valdymai - nuomavimai Income Tax - draudimai 6529 S. Kedzie 778-2233

SIMAITIS REALTY

Income Tax - Notary Public 2951 W. 63 St. 436-7878

NORINT PARDUOTI AR PIRKTI.

apdrausti ar išnuomoti savo nuosavybes, prašau kreiptis į mus. mes pataujanam Čikagoj ir priemiestiuose.

BUDRAIČIO

Nuosavybių parduavimo įstaiga 6600 S. Pulaski Rd. Tel. 767-0600

HANSEN MARINE SERVICE Over 40 Years On The Fox River - Chain O' Lakes RAMPS - SLIPS - SERVICE New CELEBRITY & CRUISERS INC. BOATS Powered by MerCruiser Also, Clean Used Boats MERCURY Parts & Accos. Nautical Gifts & Decorator Items. McHenry, IL 815-386-3350

Century 21 KNECK REALTORS 7822 S. Pulaski Rd.

RIMAS L. STANKUS REALTOR-ASSOCIATE 284-1900

Norintieji pirkti ar parduoti namus per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS

STASYS YLA

Ilustravo dailininkė - ZITA SODEKIENĖ ir IRENA MITKUTĖ

182 psl., didelio formato, kietais viršeliais su aplanku. Liukusinis leidinis. Išeido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Spaudė Morkūno spaustuvejė.

Šis leidinys skirtas šeimų tradicijoms, kurios yra turtingiausios ir reikšmingiausios visose visų tautų kultūrose. Čia apsiribojama šeimos kūrimo vyksmais, pradėdami nuo pažinties, einant prie sutarties ir santuokos, baigiant santuokiniu vaisiumi - kūdikiu bei jo ugdymu.

Kaina su persiuntimu 22 dol. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 Illinois gyventojai dar pridėda 8% valst. mokesčio.

the OBSERVER Anūkams.....vaikams.....draugams ar patiems..Užsakykite The Observer. Vieniems metams \$10.00. THE OBSERVER 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

? ? ? KAS YRA KAS LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS 37 TOMAS - PAPILDYMAI 689 psl. Kieti viršeliai. Biografinės žinios apie lietuvių išsivijos kultūrininkus ir visuomenininkus. Naujieji lietuvių talentai. Naujai sukurtos organizacijos ir institucijos išsivijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Nauji lietuviški leidiniai. Ok. Lietuvos naujieji rezistentai-disidentai. Nauji atradimai. Pastarosios mirtys. Būtinai kiekvienai lietuvių išsivijos bibliotekai. Kaina 35.00 dol. Užsakymus siųsti į DRAUGA 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA

A.A. DR. JUOZAS MANELIS, MEDICINA, ŠIS KRAŠTAS IR MES

Juozas Manelis gimė 1935 m. liepos mėn. 10 d. Lietuvoje. Pradžios mokyklą pradėjo lankyti Dotnuvoje, iš kurios 1944 m. liepos mėn. Manelį šeima pasitraukė į Vokietiją. Juozas tęsė mokslą lietuvių suorganizuotoje Spakenbergo lietuvių gimnazijoje iki 1948 m. rudens, kai vėl visa šeima išvyko į JAV. Atvykus į Čikagą, Juozas tęsė mokslą St. Ignatius aukštesniojo mokykloje dvejus metus. Po to persikėlė į Marianopolio aukštesniąją mokyklą, kurią baigė 1952 m. Tų pačių metų rudenį įstojo į Illinois universitetą. Pirmus 2 metus studijavo Čikagoje ir paskutinius 2 metus Urbanoje.

Universitetą baigė baka- lauro laipsniu. Pagrindinių dalykų buvo pasiėmęs filosofiją. Ta mokslų šaka matyti jo nepatenkino. Jis tais pa- čiais metais, t.y. 1956 m. rudenį, įstojo į Illinois universiteto medicinos mokyklą Čikagoje ir ją baigė 1960 m., gaudamas gydytojo (M.D.) diplomą. Jis atliko praktiką (internship), išlaikė praktikos teisei gauti egzaminus ir toj pačioj Illi- nois Central Hospital pradėjo bendrosios chirurgijos reziden- ciją. Po 4-rių metų reziden- cijos dar vienerius metus buvo rezidentu viršinininku. 1965 m. išlaikė egzaminus ir gavo bendrosios chirurgijos specialisto vardą ir teises. Jis toje srityje padirbo porą metų, bet tas jį nepatenkino. Jis medicinoje turi gilesnį žvilgs- nį.

Jis pradeda gilintis į krū- tinės, širdies ir kraujagyslių susirgimus ir chirurgiją. Toje srityje jis 1968-1970 m. Walter Reed Army Medical Center atliko praktiką. Toliau toje pat srityje jis tobulinosi 1973-1974 m. Houston, Texas, širdies ligų institute, širdies ir kraujagyslių chirurgijoje jis toliau, 1975 m. tobulinosi Clevelando klinikoje. Tokį pasirodymą savo specialybei turi labai retas. Prieš kalbant apie tą, ką jis savo pasirodymu dirbo, gal tektų keletą žodžių pasakyti apie jo pasirodymų filosofijos ir medicinos kombinaci- ją. Tie du mokslai labai derinasi ir dr. Manelis juos la- bai gražiai sujungė ir išėjo la- bai graži sintezė. Gydytojas, gamtos mokslų tyrinėtojas, reikalingas ir kitos prigimties tyrinėjimų, t.y. mokslo, kuris tyrinėja realybės faktus ir žmogaus prigimties principus. Ir šis mokslas vadinasi filo- sofija.

Sokratas jau sakė, kad gyvenimas be filosofijos nėra galimas, o Platonas dar papil- dė sakydamas, kad filosofija yra laisvo žmogaus mokslas. Ir tą mes dabar labai ryškiai matome, kad, kur nėra žmogus laisvas, ten nėra ir filosofijos. Filosofija mus įgalina pažinti ir įvertinti istorijos šaltinius, pažinti žmogaus galias, ir apsi- šarvavę tomis žiniomis mes galime su daug didesniu ir platesniu žinių bagažu inter- pretuoti profesines ir kitas mūsų problemas. Hipokratas yra pasakęs, kad gydytojas, kuris turi filosofinį pagrindą ir nusiteikimą, yra beveik Dievas.

Aš anksčiau priminiau isto- rija. Istorija, mano supra- timu, yra labai aukštai suriš- ta su filosofija. Istorija yra žmogaus gyvenimo atspindys jo dramos arba laimėjimų veidrodys. Ir turbūt nieko nėra dramatiškesnio kaip žmogaus gyvenimo etapai. Shakespearui žmogaus gyvenimas turėjo 7 etapus, Aristoteliumi ir Plutarchiui po tris: jaunystės, subrendimo ir senatvės. Perkėlę tą susikirstymą į visu- menę mes gal galėtume pavadinti generacijomis. Visos generacijos gyvena toj pačioj laiko ir erdvės dimen- sijoje. Kiekvienas istorinis laikotarpis apima įvairaus

DR. J. MEŠKAUSKAS

amžiaus žmones arba gene- racijas. Bet ne visi žmonės ir ne visos generacijos kuria isto- rija.

Iki 25 m. amžiaus žmogus asimiliuoja idėjas ir koncep- cijas, kurias vėliau jis pats analizuoja, apsvaisto ir papil- do. Tokiu būdu žmogus kuria istoriją tarp 30-60 metų am- žiaus. Yra žmonių senesnių negu 60 m. amžiaus, kaip Churchill, Adenauer, De Gasperi, Franco ir kiti, kurie kūrė istoriją, bet apskritai tai yra išimtys.

Iš kitos pusės yra jaunu žmonių, kurie kūrė istoriją. Taip jaunas belgų gydytojas, 29 m. amžiaus, Vesalius, 1543 m. išleidamas Fabrico žmogaus anatomiją, pakeitė medicinos istoriją, medicinos to meto mokslą. Tie patys 1543 m. buvo reikšmingi dar ir tu, kad lenkų gydytojas — astro- nomas Copernicą savo veika- lu De revolutionibus orbium coelestium pakeitė universo koncepciją. Tam pačiam šimtmetėje Paracelsius tapo žinomu būdamas 30 m. amžiaus. William Cullen savo paskaitose studentams saky- davo: „Mano uždavinys yra išauginti jus filosofais ir gydy- tojais. Modernaus gydytojo protas yra kaip Apollo lyra, kurios stygos įvairiai skamba, bet dažniausiai užgau- nama profesinė styga. Bet žais rezultatai gaunasi kai tos stygos tinkamu laiku ir tinkamu būdu paliečiamos visos“.

Kuomet kaimo gydy- tojas Ramon y Cajal paklausė savo sūnaus, kuo jis norėtų būti, sūnus jam atsakė: „Aš noriu būti žmogumi“. Ir kada jis suaugo, Santi- ago Ramon y Cajal buvo žmogus: jis buvo gydytojas, histologas, tyrinėtojas, mokytojas, rašytojas, Nobelio premijos laureatas.

Tai vis filosofinės mintys, kurios yra glaudžiam ryšyje su medicina. Atrodo, kaip mes matysim vėliau, J. Maneliumi filosofijos studijos labai daug padėjo, ir filosofiją ir mediciną jis labai gražiai savo veikloje sujungė ir savo intensyvia veikla pasireiškė jaunam amžiuje. Pranas Povilaitis, J. Manelio studijų laikų drau- gas, man rašo: „J. Manelis visada buvo pilnas naujų min- čiu, planų. Susirinkimuose aktyviai dalyvaudavo disku- sijoje. Jis pasižymėjo dideliu apsiškaitumu, erudicija. Akty- viai reikšėsi Korpl. Kestutis. Jis domėjosi lietuviška veikla. Buvo geram kurse, kas dėjosi tarp lietuviškos išeivijos. Gražiai reikšėsi krikščioniš- kosios demokratijos studijų klubuose“.

Dr. J. Manelio medicininė veikla reikšėsi privačiam sektoriuje — visuomenėje ir kariuomenėje. Kariuomenės tarnybą jis pradėjo būdamas rezidentu įstodamas į National Guard 1960 m. ir 1969 m. jau turėjo majoro laipsnį.

1967 m. jis buvo chirurgu armijos ligoninėje Frankfurte, Vokietijoje. 1968 m. dr. J. Manelis buvo chirurginio skyriaus vedėjas NATO jėgų ligo- ninėje Brusselyje, Belgijoje. 1970-1971 m. jis buvo armijos ligoninės direktorius ir chirur- ginio skyriaus vedėjas Saigone, Vietnam. 1971-1973 m. jis buvo krūtinės lastos chirurginio skyriaus viršininkas armijos ligoninėje Valley Forge Phoenixville Pennsylva- nijoje. Ten jis dirbo jau turė- damas pulkininko leitenanto laipsnį. 1974 m. iš kariuo- menės pasitraukė ir 1983 m. vėl grįžo į kariuomenę, buvo pakeltas į pulkininkus ir dir- bo viso chirurginio skyriaus viršininku Malcolm Grove Medical Center, Andrews Air Force Base. Md. Vėliau buvo perkeltas į David Grant

A. a. dr. Juozas Manelis

Medical Center Travis AFB California. Būdamas Viet- name jis buvo apdovanotas Bronzos Žvaigždė ir nusipel- nijimo kaspiniais. Būdamas Pennsilvanijoj dr. J. Manelis buvo apdovanotas Army Comendation medaliu. Taip pat jis buvo apdovanotas NATO 8 Shape žymeniu. Būdamas kariuomenėje jis nepasitenkimo jau turimomis žiniomis, jis studijavo ir tobulinosi toliau ir įgijo išsilavinimą kaip retas kuris.

Iš kariuomenės jis buvo pasitraukęs nuo 1974 iki 1983 m. ir gyveno Toledo, Ohio, Kansas City, Kansas, ir Rock- ford, Ill., kur vertėsi privačia praktika savo specialyboje, t.y. bendroje ir krūtinės lastos ir širdies ir kraujagyslių chirur- gijoje.

Mokslinėje medicinoj dr. J. Manelis taip pat labai akty- viai reikšėsi. Būdamas dar rezidentu jis su savo kolego- mis dirbo eksperimentinį darbą ir parašė:

Baffes, T.G., Manelis J., „A Disposable Bubble Oxygenator for Open Heart Operations“. Jour. Int. Coll. Surg. 41, March 1964. Lewis, G.K., Manelis J., „Spontaneous Ten- don Rupture“. Industrial Mes. Surg. 34, May 1965.

Vėliau jis aktyviai daly- vavo komitetuose ar grupėse, kurių uždavinys buvo pato- bulinti chirurginę techniką šir- dies chirurgijoje, iširti micro laser spindulių panaudojimą chirurgijoje ir kitomis proble- momis.

Dr. J. Manelis dėstė krū- tinės, širdies ir kraujagyslių chirurgiją Medicinos mokyk- loje Saigone, Medicinos kole- gijoje Ohio, vėliau profesoria- uo Illinois universiteto medi- cinos mokykloje ir vėliausia buvo profesorium Karo medi- cinos mokykloje „Uniformed Services University of Health Sciences“ Bethesda. Jis skaitė paskaitas įvairiose konferen- cijose. Jis buvo geras kalbė- tojas, aktyvus ir dinamiškas dėstytojas. Gailėstingoji sesuo Ieva Kasniūnienė, kurliai teko su dr. J. Maneliu dirbti Illinois Central Railroad Hospital man rašo: „Dr. J. Manelį išskirtinai vertinau kaip chirurgą ir žmogų. Jis buvo aukštos inteligencijos, savo gabumais pasižymėjęs specialistas, chirurgas, su meile ir pasiaukojimu at- sidavęs savo profesijai“.

Studentai ir jo kolegės dr. J. Manelį kaip mokytoją dėsty- toją ir patarėją labai vertino. Vienas iš jo bendradarbių Timothy Emhoff sako: „Aš galiu apsiprasti jo netekęs kaip draugo, bet aš niekuomet neapsiprasiu jo netekęs kaip mokytojo, patarėjo ir bend- radarbio“. Oro pajėgų raporte apie dr. J. Manelį sakoma: „Jis yra dinamiškiausias ir įdomiausias mokytojas ne tik rezidentams ir studentams, bet ir visiems medicinos perso- nalo nariams“. Apie jo darbą ir įtaką paskutinėje jo darbo vietovėje medicinos personalo

pirmininkas pulkininkas dr. Angus Marshall sako: „Juozas pastangomis pacientų aprū- pinimo kokybę, chirurgijos lygis ir mokymo lygis chirur- giniam skyriuje žymiai išsi- plėtė ir pagerėjo. Jis įnešė dinamikos (vibrant dimen- sion) į šį departamentą, ko anksčiau čia trūko“.

Medicinos praktika, etika ir gydymo meno supratimas kei- čiasi kaip keičiasi ir visuo- menė. Sveikatos draudimo kompanijų, medicare, draudi- mo kompanijų nuo nelai- mingų atsitikimų, dažni teis- mai už nesėkmingą gydymą keičia medicinos praktikos veidą. Ji nuasmenėja, darosi daugiau industrinė, gydytojo santykis su pacientu silpnėja. Paciento individualizavimas šitoj sistemoj darosi sunkiai įmanomas. Gydytojo santykis su pacientu darosi kaip ama- tininko su klientu. Technologijos pažanga diagnostikoje ir gydyme daug padeda, bet iš kitos pusės įvairių veiksnių apribojimas ją panaudojti kei- čia gydytojo ir ligonio santy- kių atmosferą. Į visą šią proble- mą čia yra įsijungusi ir mokslo pažanga. Gydytojai savo darbe tyrimo ir gydymo dažniausiai yra biologai. Jie kreipia visą savo dėmesį į biologiją, biologinius procesus ir pasireiškimus. Į psicho- socialinius ligonio aspektus labai mažai arba ir visai nekreipia dėmesio. Šitas schiz- mas tarp biologinių ir psi- chologinių procesų ar reiški- nių privedė prie gydytojų nepasitenkinimo pacientais ir pacientų nepasitenkinimo gydytojais. Dažnai gydytojas gerai žino paciento kraujų cheminę sudėtį, elektrolitus, enzimus, jo dujų apykaitą, hormonų kiekį ir jų santykį ir t.t., bet kaip žmogaus, kaip asmens ar individo jo nepažai- sta. Dr. J. Manelis šitai sis- temai nepritarė. Vadinamos industrinės medicinos jis netoleravo. Jis į savo pacientą žiūrėjo ne tik biologiskai, bet ir psichologiškai ir filosofis- kai. Savo studentams ir gydy- tojams jis sakydavo: „Daryk viską, kas galima, kad tu ir kiekvienas kitas gydytojas, kuris dalyvauja gydyme, darytų viską, kas įmanoma, ir kad pacientas suprastų viską, kas yra ir kas bus daroma prieš tai darant, kad jis nebūtų vien biologinis objektas“.

Dr. J. Manelis mirė staiga širdies liga 1986 m. sausio 18 d. Čia verta pastebėti, kad jo tėvas prof. agron. dr. Vitas Manelis, 54 m. amž. mirė taip pat staiga širdies liga. Tokia pat mirtimi mirė ir jo tėvo brolis, 60 m. amžiaus. Čia yra paveldėjimo problema. Kas liečia genetiką, dabar yra daromi labai intensyviai tyrinėjimai, kurie gali pagrindinai pakeisti labai svarbias medicinos proble- mas. W. French Anderson savo eksperimentuose turi tikslą pakeisti genus arba juos pagydyti, kad žmonės nebegimtų su įgimtais apsunkinimais. Prieš kelerius metus šita problema atrodė fantazija. Dabar minėtas tyrinėtojas mano, kad galima išiskverbtį į paciento narvelį, celę ir pakeisti blogai funk-

cionuojantį geną. Daugelis genetikos tyrinėtojų mano, kad ateis diena, kada įgimtas užmušėjas ar daras individaž invalidu kaip cistic fibrosis, muscular dystrophy, hemo- philia, cicle cell anemia ir kitos ligos gali būti pagydytos pakeitus arba pagydytus genus. Dabar jau yra aišku, kad genų pakeitimas arba pagydytas ateity gali būti galimas, ir kad mes galėsim išvengti tokių netikėtų širdies atakų, gal vėžio, shizofrenijos ar kitų ligų. Šita gydymo proble- ma dar yra embionalinėje stadijoje ir reikalinga daug darbo ir gal dar ir daug laiko.

Dr. J. Maneliui šita geneti- kos problema be abejo buvo žinoma. Dr. Gregory S. Liptak sako, kad kiekviena mirtis moko jį, kaip gyventi. Turbūt dr. J. Manelio tėvo ir tėvo brolio mirtis mokė jį kaip gyventi ir kaip trumpu savo gyvenimu taip aktyviai ir produktingai reikštis. Paly- ginti per trumpą, 50 m. amžiaus, laiką dr. J. Manelis pasireiškė plačiai, giliai ir labai pozityviai.

Tuo gal galima būtų ir užbaigti šį straipsnį. Bet šio straipsnio užvaidime dar užrašyta: „Šis kraštas ir mes“. Šiam kraštui jis padarė daug. Visas jo darbas reikšėsi medi- cinoje, reikšėsi šiame krašte, šio krašto piliečiams. Brigados generolas Vernon Chong sako: „Joe had many years of honorable and dedi- cated service to his country and we were honored to serve with him“. Mes esame šio krašto piliečiai, reikšia dirb- damas šiam kraštui jis dirbo ir mums. Ir kadangi dr. J. Mane- lis buvo lietuvis, todėl mes galime tuo didžiuotis ir be abejo didžiuojamės. Bet mes esame dar „mes“.

Šalia šio krašto reikalų ir šio krašto piliečių problemų mums rūpi Lietuvos ir lietu- vių reikalai ir problemos. Dr. J. Manelis, gimęs ne Ameri- koje, tuo tarpu gal dar pirmas ir vienintelis iš lietuvių Ameri- kos kariuomenėje pasiekęs tokio laipsnio ir pozicijos. Mes lietuvių tuo didžiuojamės, bet kartu besididžiuodami mes jo pasigedome mūsų tarpe. Kariuomenės tradicijos ir taisyklės jo reikšimasi už kariuomenės ribų j riboję ir sunkino. Ir mes tą supranta- me. Bet jis ne vienintelis, ne pirmas ir ne paskutinis. Kitose visuomeninio gyvenimo struk- tūros šakose ir srityse nuo mūsų nutolusių yra daug ir gal ateityje jų daugės. Labai gaila, kad mūsų lietuviško jaunimo didelė dalis baigę mokslus lietuvių tautos rei- kalais ir problemomis mažai arba ir visai nesidomi ir nesirūpina. Aš čia šitą problemą keliu, kad mes ją panagri- nėtume ir paieškotume būdų, kad nuo mūsų nutolusių būtų kuo mažiau.

Pirmiausia aš turiu pabrėžti, kad mes turim būti lojalūs, sąmoningi ir pozityvūs šio krašto piliečiai, nes to reikalauja šis kraštas ir mūsų pačių egzistencija. Bet iš kitos pusės svarbu neužmiršti ir neleisti užmiršti savo kilmės ir savo tautai pareigų, kaip nėra užmiršę kitų tautų kilmės šio

DRAUGAS, antradienis, 1986 m. balandžio mėn. 22 d. 5

krašto piliečiai, ir ypač dabar, kada mūsų tauta yra ypatingai sunkiose sąlygose. Man atrodo, kad tie, kurie čia baigę mokslus, dirba mokslo ar kito- se įstaigose, turėtų susidomėti savo brolių ir seserų tautiečių likimu ir galimais būdais įsijungti į lietuvių veiklą. Gal kartais seni veikimo būdai ir metodai jaunimui yra nepatrauklūs ir nepriimtini. Aš manau, kad jaunimas yra laisvas kurti savo veikimo būdus, metodus ir priemones. Svarbu uždaviniai ir tikslas, o veikimo būdai ir metodai gali būti įvairūs. Vyresnioji karta šiuo klausimu jaunimui turėtų būti tolerantiškesnė ir platesnio žvilgsnio, mažiau reika- lavimų, daugiau paskatos, ir jeigu priimtina, sugestijų. Manau, kad šita problema rei- kalinga gilesnių studijų ir diskusijų.

Tuo tarpu dirbantieji lietu- viškose organizacijose turėtų neužmiršti ir nepalikti ramy- bėje tų, kurie vienu ar kitu būdu nėra įsijungę. Čia gal

būt būtų vertinga veikla ne kaip organizacijos, bet vienos ar kitos organizacijos narių individualinės pastangos ir individualinė veikla. Ji galėtų būti organizuota ir planinga, kartu ir sėkminga. Pvz. dr. J. Manelis prumeravo lietu- viškų žurnalus ir kada jį buvo kreiptasi, jis ateitininkų namams įsigyti paaukojo 1000 dolerių. Reikšia, jam lietu- viški reikalai rūpėjo ir pagal galimybes jis reikšėsi. Aš manau, kad su daugeliu moks- lus baigusių ir nuo lietuviškos veiklos nutolusių mūsų orga- nizacijų tiesioginis ar netie- sioginis kontaktas yra rei- kalingas ar net ir būtinas, jis gali būti sėkmingas ir naudin- gas.

Žmogus, kuris tegalvoja apie save ir visuose dalykuose tik save pelno teiškio, negali būti laimingas. Jei nori sau gyventi, gyvenk ir kitiems.

Seneca

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS A. + A. SILVESTRAS GRAŽYS

Jau prabėgo vieneri metai, kai mirtis negailėstingai iš mūsų tarpo išplėšė mūsų mylimą vyrą ir tėvą. Prašome visus a.a. Silvestrą Gražį prisiminti savo maldose.

Pasilikite didžiai liūdinti žmona Bronė, dukte Marytė, sūnus Paulius, dukraitės Dana ir Lisa, dukraitė Angela. Išsėkis ramybės, Brangusis, mes pas Tave anksčiau ar vėliau nueisime. Lai gailėstingas Dievas suteikia Tau ramy- bę.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA, I dalis

Sioje V-to t. I-je dalyje aprašyta Vilniaus vyskupijos istorijos bruožai, vyskupai ordinarai, valdytojai, kani- gal... arkivyskupija amžių dėgijje.

Šis tomas skirtas Vilniaus miesto bažnyčioms, koplyčioms, paminklams.

Architektūrinii ypatybių aprašy- mai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto.

Puošnus, gerai paruoštas leidi- vs. 432 psl. 585 iliustracijomis, spalvotu Aušros Vartų Marijos pa- veiksliu, su priedu—Vilniaus miesto planu, kietais viršeliais.

Paruošė ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Li- brary Press).

Tekstą rinko Draugo spaustuviėje. Atspausdino Morkūno spaustuviė.

Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.60 valstyės mokesčio.

Vilniaus arkivyskupija I

APYLINKIŠKUMUS

x Kun. Petras Daugintis, SJ, pustrčio mėnesio išbuves lietuvių parapijoje Montevideo, Urugvajuje, balandžio 15 d. sugrįžo Chicago. Talkindamas susirgusiam klebonui kun. Jonui Giedriui, SJ, padėjo leisti parapijos biuletinį, vesti religinę radijo valandėlę, lankyti šeimas ir ligonius.

x Adelė Izokaitienė po sėkmingos savo vyro a.a. Kastyčio Izokaičio pomirtinės foto parodos keturias vertingas nuotraukas paaukojo Čiurlionio galerijos kolekcijai.

x Marquette Parko lietuviams svarbi yra balandžio 29 diena. Tą dieną reikės perbalsuoti — perrinkti 15-to wardo aldermaną. Dabartinis aldermanas Frank Brady nesurinko absoliučios daugumos balsų. Jo varžovė yra Mrs. Carter, atstovaujanti rytinei šio wardo daliai. Mes visi lietuviai, nežūrint, kuriai partijai priklausome ar jokiai nepriklausome, turime būti balsuoti tik už lietuvių draugą **Frank Brady**, kuris mūsų reikalus gerai grynė. Šį kartą nepražiopsokime, o išrinkime savą kandidatą, kuris saugos Marquette Parko apylinkės reikalus, nes jis čia šalia mūsų ir gyvena. Atlikime savo pareigą — balsuokime!

x Studentų ateitininkų susirinkimas bus šį sekmadienį, balandžio 27 d., 11:30 val. ryto Jaunimo centre. Dr. A. Norvilas kritiškai apžvelgęs dabartinius ateitininkų uždavinius. Visi studentai yra kviečiami.

x Chicagos skautų ir skaučių šv. Jurgio dienos iškilminga sueiga bus šį sekmadienį, balandžio 27 d., 10 val. ryto Jaunimo centro didžiojoje salėje. Visiems skautams ir skaučiams dalyvavimas privalomas. Visi dalyviai pilnose išieginėse uniformose. Bus neilga iškilmingoji dalis ir skautiško lauko programa, kurioje kiekvienas tuntas atliks po pasirodymą. Teveliai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

x A. a. Stefania Bilizkevičiūtė-Kazakevičienė, 73 metų amžiaus, mirė sausio 26 d. Buvo kilusi iš Šv. Kalvarijos. Liko nuliūdime vyras Vincas, duktė Lilian Kristalavičienė su vaikais ir kiti artimieji. Palaidota Olivos kapinėse netoli Buenos Aires.

x A. a. Bronė Mankutė-Kulikauskienė, 77 metų, mirė perėitų metų gruodžio 26 d. Buvo kilusi nuo Tauragės. Vyras jau buvo miręs anksčiau. Liko sūnus su šeima. Gyveno Don Torcuato vietoje, palaidota San Miguel kapinėse.

x Dr. Ben Grigaliūnas, St. Charles, Ill., parėmė „Draugą“ 50 dol. auka ir kartu pratęsė jo prenumeratą. Dr. B. Grigaliūnų įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už gražią auką labai dėkojame.

x Viktorija B. Šaulys, Evergreen Park, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė 25 dol. auką. Labai dėkojame.

ARAS
Dengiamie ir taisome visu rusiu stogus
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIFLA
737-1717
arba tarp 10 v. r. 8 v. r.
Tel. 434-9655

x Pranešame visiems „Grandinės“ koncerto svečiams, kad koncertas prasidės lygiai 7:30 val. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Pavėlavę svečiai nebus įleisti į salę iki pertraukos. Koncertą rengia Chicagos jaunimo ansamblis „Grandis“. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje.

x „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlė Lemont bus atidaryta apžiūrėjimui sekmadienį, balandžio 27 d., nuo 12 iki 2 val. p.p. Kviečiami tėvai su savo mažaisiais apsilankyti. Bus teikiama smulki informacija apie ateinančius mokslo metus. „Žiburėlio“ adresas: Bromberek School District 65, 109 St. ir Davey Rd., Lemont, IL (ketvirtadalis mylios į vakarus nuo Lemont Road).

x Kun. Leonas Zaremba, SJ gegužės 1-15 d. Vak. Vokietijoje praves rekolekcijas lietuviams kunigams, dirbantiems lietuvių sielovadoje.

x Judita Raziūnaitė iš Cicero prieš mėnesį atidarė naują krautuvę „Chez Judita“, 2458 W. 69th gatvėje. Parduoavėjas prekiaujama pirtaisiais rūbais, rankdarbiais. Tel. 737-8590. Malonu, kad Marquette Parke įsikūrė nauja lietuviška įstaiga.

x Šv. Mišios šv. Jurgio, skautų ir skaučių globėjo dienos proga bus laikomos šį sekmadienį, balandžio 27 d., 9:30 val. ryto (prieš iškilmingą sueigą) Jaunimo centro didžiojoje salėje. Visi katalikai skautės ir skautai raginama dalyvauti.

x J. Petrauskas, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio pirmininkas, už vasario ir kovo mėnesius gimnazijai pasiuntė 266 dol.

x „LKDS Biuletenis“, balandžio mėn. laida, pasiekė redakciją. Yra informacijos apie tarptautinį krikščionių demokratų sąjungos posėdį, kuriame dalyvavo A. Venskū, apie A. Stulginskio ir prel. M. Krupavičiaus 100 metų gimimo minėjimą Clevelande. Teisinga kritika apie PLB išleista lankstinuką „Lithuania“, kuriame yra didelių klaidų ir nėra svarbesnių okupuoto krašto paminėjimų, kaip Vilniaus katedros, Kronikos ir kt. Biuletinį administruoja Jonas Kavaliuskas.

x „Elta“, Information Bulletin, kovo mėnesio 3 nr., išėjo iš spaudos ir pasiekė redakciją. Tai anglų kalba lietuviška informacija, kurioje yra aprašyti Vasario 16-tosios minėjimai JAV kongrese, taip pat Amerikos rašytojų pasisakymas apie sąžinės kalinius Sovietų Rusijoje. Apie okupuotą Lietuvą duodama smulkių žinių, kaip ten persekiojami kitai manantieji ir už laisvę pasisakantieji. „Elta“ finansuoja Tautos fondas.

x Zenonas ir Vanda Petkai, Park Ridge, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai ir nuoširdūs „Draugo“ rėmėjai, atsiuntė mokesį už dviejų prenumeratorių pratęsimą 1986 metams ir dar pridėjo 44 dol. dienraščio paramai. Z. ir V. Petkus ir toliau laikome garbės sąraše, o už mielą auką ir nuolatinę rėmimą tariame nuoširdų ačiū.

x Vitas Kazlauskas, Chicago, Ill., mūsų garbės prenumeratorius, atsiuntė 27 dol. dienraščio pastiprinimui ir kartu pratęsė prenumeratą 1986 metams. V. Kazlauską ir toliau laikome garbės sąraše, o už nuolatinę paramą labai dėkojame.

Naujai įkurta Aušros Vartų Lietuvos Vyčių kuopa 24-ta. Centrinės valdybos sekretorė Mary Juzenas įteikia naujai išrinktam 24-tos kuopos pirm. Jonui Paukščiui plaką. Iš kairės: R. Gawryla, trečiasis vicepirm., sekr. Clare O'Dea, izdin. B. Neberieza, pirma vicepirm. Aušra Kriščiūnaitė-Padalino, dvasios vadovas kun. A. Zakaras ir Vid. Amerikos rajono pirm. A. Brazis. Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KONSULŲ PAGERBIMAS

Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužvardienės pagerbimas ir naujai paskirto Lietuvos generalinio konsulo Vaclovo Kleizos supažindinimas su visuomene Chicagoje bus balandžio 27 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo

x Stanislovas Gritėnas, Melrose Park, Ill., pratęsė prenumeratą, pridėjo 20 dol. jo paramai ir 7 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. S. Gritėnų skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką nuoširdus ačiū.

x Lietuvių Skautų sąjunga, Chicagos skautų-skaucū tuntai Aušros Vartai, Kernavė, Lituanica, Nerija, tautininkų tarybos kordinatorius v.s. fil. A. Pauzuolis atsiuntė tokį laiškutį: „Chicagos keturių tautų skautai ir vadovai atsidėkodami už palankumą skautams skiria 40 dol. auką „Draugo“ išlaikymui. Ačiū Jums ir linkime Dievo palaimos. Taip pat linkime gražaus pavasario“. Nuoširdus ačiū už gražią auką ir linkėjimus.

x Jonas ir Ona Rugeliai, Maywood, Ill., mūsų garbės prenumeratoriai, atsiuntė 27 dol. auką „Draugo“ paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių, o taip pat pratęsė ir prenumeratą 1986 metams. J. ir O. Rugelius, lietuviškų organizacijų darbuotojus, ir toliau laikome garbės sąraše, o už mielą auką labai dėkojame.

x Vytautas ir Dalia Černiai, Los Angeles, Cal., per „Draugą“ renginių komisijos pirmininkę Mariją Remienę atsiuntė 30 dol. dienraščio paramai „Draugo“ koncerto proga. Nuoširdus ačiū už mielą auką.

x Melrose Parko lietuvių klubo pirmininkas Algis Sinkevičius, Melrose Park, Ill., lankėsi „Drauge“ ir įteikė klubo 25 dol. auką už gerą „Draugo“ informaciją. Nuoširdus ačiū visiems klubo nariams už rėmimą lietuviško žodžio.

x Vytautas Juchnevičius, Bonsall, Cal., atsiuntė 20 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x Benas Dunda, Cicero, Ill., „Draugo“ rėmėjas, pratęsė prenumeratą su 22 dol. auka. B. Dundą įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už mielą auką tariame didelių ačiū.

centro didžiojoje salėje. Šias iškilmes rengia 111 Chicagos lietuviškų organizacijų.

Akademija bus trumpa. Apie generalinės konsulės Juzės Daužvardienės darbą kalbės buvęs redaktorius ir žurnalistas Stasys Pieža. JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys iš Philadelphiajos supažindins visuomenę su naujai paskirtu Lietuvos generaliniu konsulu Vaclovu Kleiza. Iš Romos atvykęs Lietuvos atstovas prie Šv. Sosto ir Lietuvos pasiuntinybės Washingtono patarėjas Stasys Lozoraitis kalbės apie Lietuvos konsulatų išievojimą.

Generalinei konsulei Juzei Daužvardienei bus įteikta pirmoji „Giedros“ korporacijos įsteigta žymiausias lietuviškas katalikės moters premija. Premijos mecenatas kun. J. Prunskis. Bus įteiktas adresas su dalyvaujančių organizacijų vardais. Konsulei Juzei Daužvardienei bus įteiktas padėkų, o konsului Vacloviui Kleizai pasveikinimų albumai.

Meninėje dalyje bus lietuviška daina, tautinis šokis ir lietuviškas žodis, dalyvauja Vyčių choras, vadovaujamas Fausto Stroljos, solistas A. Brazis, „Grandies“ tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Irenos Smieliauskienės, ir deklamatorė Kr. Donelaičio aukštesnės mokyklos mokinė Jūratė Jankauskaitė.

Po akademijos ir meninės dalies apatinėje Jaunimo centro salėje ir kavinėje bus užkandžiai ir pabendraavimas. Vaisėmis rūpinasi Jadvyga Birutė Jasaitienė

Damušienė ir jos specialiai tam tikslui sudarytas komitetas: Marytė Salikienė, Marija Macevičienė, Juzė Ivašauskienė ir Evelyną Oželienė. Užkandžiam maistą rengia Vida Talandytė. Meninė programa rūpinasi Evelyną Oželienė. Akademiją ir meninę programą praves dr. Petras Vytenis Kisielius.

Adresą, kuriame tilps visų organizacijų vardai, ruošia dailininkas Petras Aleksa. Organizacijų sveikinimų — padėkų albumą tvarko Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos pirmininkas s. Kęstutis Ječius. Scenos — salės papuošimu rūpinasi Jadvyga Damušienė. Tvarkos palaikymu salėje rūpinasi vidurio vakarų rajono skautų vad. v.s. Antanas Pauzuolis, jam talkininkauja skautininkų draugovė.

Spaudos atstovas yra J. Zygas, radijo — Petras Petrutis. Šias iškilmes rengia organizacijų komitetas, kurį sudaro pirmininkė Birutė Jasaitienė, sekretorė Jadvyga Damušienė, izdininkas Kostas Juškaitis, organizacijų registracija Birutė Vindašienė ir komiteto nariai — Karolis Milkovaitis, Evelyną Oželienė, Grasilia Meiluvienė, Antanas Pauzuolis, Juzė Ivašauskienė, Marija Macevičienė, Salomėja Endrijonienė, Juozas Zygas, Kęstutis Ječius, Bronius Nainys ir Petras Petrutis. Komitetui padeda visa eilė pakviestų talkininkų. Bilietai į iškilmes gaunami Vaznelių prekyboje.

R.J. NAKAS— NAUJASIS ADVOKATAS

Romualdas Jonas Nakas, žinomas antruoju (Jono) vardu, šių metų pradžioje baigė teisės mokslus ir už mėnesio išlaikė teisininkams privalomus egzaminus. Jis taps Illinois valstijos advokatų sąjungos nariu, kai tik atliks priesaiką.

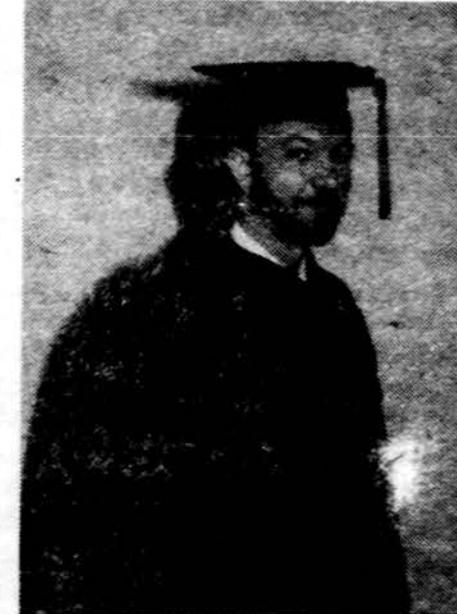
R.J. Nakas gimė 1950 m. liepos 31 d. Detroite. Vidurinį mokslą ėjo ir 1968 metų pavasarį baigė Benedictine High School mokyklą Detroite. Nuo 1968 m. rudens studijavo Oaklando universitete, Rochester, MI, kur 1972 m. pavasarį įgijo bakaluro (B.A.) laipsnį iš anglų literatūros. Užuot dėstęs literatūrą vidurinėse mokyklose, kaip padarė kiti jo kurso draugai, Jonas išvyko į Kanadą ir Toronte dvejus metus dirbo pripuolamus darbus. Į JAV sugrįžo 1974 m. vasarą, įstojo į Michigano universitetą (University of Michigan) Ann Arbor, MI. Vienerius apskritis metus kietai padirbėjęs, 1975 m. rugpjūčio 23 d. gavo bibliotekininkystės magistrą (M.A. in Library Science). Nuo

1975 m. rudens po dvejus metus dirbo mokyklų bibliotekininko darbu Ontonagon, MI, ir Joliet, IL. Apsigyvenęs Chicagoje, 1980 m. rugpjūčio mėn. pradėjo teisės studijas John Marshall teisės mokykloje. Studijas oficialiai baigė 1986 m. sausio 26 d., tą dieną gaudamas tos dienos data pažymėtą J.D. diplomą. Vasario 26-27 laikė Illinois Baro egzaminus, o balandžio 10 d. atėjo pranešimas, jog egzaminai išlaikyti.

Jono curriculum vitae skaitant, kai kam gali būti neaišku, kodėl jis, normaliu laiku baigęs vidurinę mokyklą bei bakaluro studijas, o magistrų laipsnį įgijęs netgi pagreitintai, taip ilgai, daugiau kaip penkerius metus, užtruko su teisės mokslu. Taip atsitiko todėl, kad teisę jis studijavo tik vakarais, dienomis pilną laiką dirbdamas savo ir šeimos pragyvenimui. Čia reikia pažymėti, kad, tik teisės studijas metus kietai padirbėjęs, 1975 m. rugpjūčio 30 d. jis vedė Kristiną Pareigytę, tuomet medicinos studentę, M.D. diplomą gavusią 1983 m. pavasarį. Be jokios abejonės, ji daugiausia prisidėjo, kad Jonas studijas tęstų ir baigtų. Juodu auginą antrus metus einančią sveiką, gražią dukrytę Emiliją.

Lietuvišką auklėjimą Jonas gavo šeimoje, Detroite lituanistinėje mokykloje, ateitininkų organizacijoje, Dainavos jaunimo stovykloje, Detroite „Šilainė“, Toronto „Gintare“ ir dar poroj kitų tautinių šokių grupių. Jo lietuvių kalba, kad ir nelabai žodinga, neturi amerikietiško akcento.

Šeima ir draugai, net tie, kuriems sunku buvo tikėti, kad Jonas teisių studijas išves iki galo, dabar juo didžiuojasi! —A.N.—

Adv. Romualdas Jonas Nakas, J.D.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Prof. George Huntington Williams paruošė knygoje apie unijines Lenkijos — Lietuvos valstybės unitarus — „The Polish Brethren Documentation of the History and Thought of Unitarism in the Polish-Lithuanian Commonwealth and in the Diaspora, 1600-1685“ knygos paruošimo talkininkų tarpe minima ir mišiško dr. Jurgio Gimbuto pavardė. Šiuo metu minėtas dr. Williams, teologijos profesorius Harvardo universitete ir protestantų kunigas, ruošia knygą apie liuteroniškų biblijų istoriją. Jis paprašė dr. Gimbutą suteikti ir lietuviškos bibliografinės žiniavos, kuri jam buvo pasiūsta. St. Cibienė, dirbanti Harvardo u-to bibliotekoje, padeda išversti reikiamą medžiagą į anglų kalbą. Dar verta pastebėti, kad Williams bendradarbių sąraše yra ir kardinolo K. Voitylos, dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II, pavardė.

SVEICARIJOJE

— Narcizas Prielaida, PLB Visuomeninių reikalų komisijos narys ir Šveicarijos LB krašto valdybos pirmininkas bei „Draugo“ korespondentas, atstovaudamas pasaulio lietuviams Berne, Šveicarijoje, įteikė PLB valdybos ir Lietuvių informacijos centro memorandumus 35 valstybių delegacijoms, peržiūrinčioms Helsinkio susitarimų vykdymą. Memorandumuose iškeliami specifiniai žmogaus teisių pažeidimai sovietų okupuotoje Lietuvoje. Memorandumus paruošė PLB Visuomeninių reikalų komisijos nariai Juozas Danys iš Ottawos ir Gintė Damušytė iš New Yorko, juos pasirašė PLB pirmininkas Vytautas Kamantas. PLB valdyba, Lietuvių informacijos centras ir Europos kraštų Lietuvių Bendruomenės jau dabar ruošiasi tinkamai kelti Lietuvos bylą lapkričio mėnesį įvyksiančioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje Vienoje, Austrijoje, kur dalyvaus Narcizas Prielaida, Gintė Damušytė ir kiti LB atstovai. Konferencijos pasiruošimo klausimais bus aptarti PLB Visuomeninių reikalų komisijos posėdžiuose liepos 19-20 dienomis. PLB Visuomeninių reikalų komisiją sudaro dr. Kazys Ambrozaitis, Gintė Damušytė, Juozas Danys, Vytautas Kamantas, Joana Kuraitė-Lasienė, dr. Bronius Nemicas, Narcizas Prielaida ir dr. Tomas Remeikis.

OK. LIETUVOJE

— Poetas Gediminas Jokimaitis mirė Vilniuje balandžio mėn. 15 d. Buvo gimęs 1920 m. Pernavoje. Kėdainių apskr. Taigi buvo poetų žemininkų bendraamžis universitete, Kaune. Karo metais buvo Altajuje bei Jakutijoje. Pastaruoju metu dirbo Lietuvos Mokslų akademijoje Fizikos ir matematikos institute, Vilniuje. Lietuvoje yra išėję šie G. Jokimaitio eilėraščių rinkiniai: „Vandenų muzika“ (1969), „Su naktim kalbėsiu“ (1971), „Tu esi vasara“ (1978), ir „Rasa“ (1981). Visa jo poetinė kūryba yra labai lyriškai švelni, kupina jautriai pergyvento gamtos poveikio, visa tai siejant su stoikiškai suvokta žmogaus būtimi.

Renata Ramanauskaitė, 1985 m. abiturientė, ir Svajonė Kerelytė, Liet. Mot. federacijos Chicagos klubo Jaunimo sekcijos pirmininkė. Nuotr. J. Tamulaičio

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.